

Vingåkers
kommun

Delårsrapport 2023

Januari – augusti (tertiäl 2)

Innehållsförteckning

Inledning	3
1 Händelser av väsentlig betydelse	3
2 Befolkning	8
3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	10
3.1 Måluppföljning	10
3.2 Utvärdering av ekonomisk ställning	11
3.3 Ekonomisk analys.....	17
4 Balanskravsresultat	25
5 Väsentliga personalförhållanden	25
6 Förväntad utveckling	26
7 Räkenskap och tabeller	31
7.1 Resultaträkning.....	31
7.2 Balansräkning.....	32
7.3 Kassaflödesanalys.....	34
7.4 Nothänvisningar.....	35
7.5 Drift- och investeringsredovisning.....	47
8 Ord och begrepp	52

Inledning

Kommunens delårsrapport omfattar perioden januari till och med augusti. Den innehåller samtidigt en prognos över kommande kostnader och intäkter. Delårsrapporten är baserad på den senast tillgängliga informationen. Rapporten har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt tillämpliga rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR samt utifrån kommunens styrmodell.

1 Händelser av väsentlig betydelse

Kommunstyrelsen

Bland de viktigaste saker som skett under första delen av året ingår dessa:

Det är en ny mandatperiod sedan oktober förra året. Med det följer en rad åtgärder inom Kommunstyrelsen som tar stor del av de månader som följer. Det gäller naturligtvis planering av den kommande fyraårsperioden men också förändringar av reglementen och delegationsordningar samt revideringar av en lång rad styrdokument mm.

Kommunen driver ett antal större byggprojekt. Även om de tillhör olika facknämnder har de en storlek och karaktär som gör att också Kommunstyrelsen har en viktig roll.

Att avtalet om Viadidakt är uppsagt har inneburit ett krävande arbete som syftar till att skapa en ordning där kommunen ska driva arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning i egen regi. Det kommer att fortsätta in i nästa år.

En redan ansträngd ekonomisk situation har blivit än mer krävande, vilket också har inneburit insatser från Kommunstyrelsen.

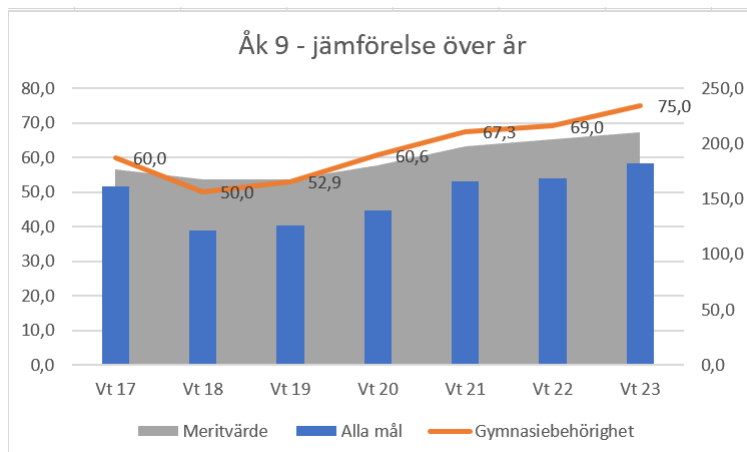
Löneöversyn 2023 är avslutad. Utfallet för Kommunals avtalsområde landade på drygt 4,1 procent, övriga avtalsområden 3,0 procent.

Barn- och utbildningsnämnden

Inom samarbetet med Skolverket - Samverkan för bästa skola - har år 5 av 6 genomförts. Under våren tillkom en insats för förvaltningsledningen som syftar till att stärka kompetensen kring analysarbetet.

Kompetensutvecklingsinsatsen "Ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt" har genomfört år 2 av 3.

En ökning av meritvärde och gymnasiebehörighet för årskurs 9 för femte året i rad!

Socialnämnden

Vinnova har godkänt kommunens slutrapport från steg 2 i projektet Digitalt-Socialt Ekosystem (DSE).

Kommunfullmäktige har beslutat om sänkt ambitionsnivå i integrationsarbetet.

Utredning pågår om framtida organisering av de verksamheter som idag utförs av Viadidakt.

De sista restriktionerna gällande Covid-19 har tagits bort även i omsorgsverksamheterna.

Fortsatt är delar av verksamheten utsatt för omfattande hot vilket föranlett oro hos medarbetare och höga kostnader för bevakningsbolag.

De nya reglerna om 11 timmars dygnsvila skapar diskussioner i verksamheterna och är kraftigt kostnadsdrivande.

Behovet av hemtjänst har ökat kraftigt jämfört med tidigare år.

Samhällsbyggnadsnämnden

Det har varit ett utmanade år hittills med många väderomslag. Kraftiga snöfall, blixthalka, torka, blåst och skyfall har avlöst varandra. Positivt är att de åtgärder som gjordes efter översvämningen 2021 har gett effekt. Å-stabiliseringen har gjort att Vingåkersån klarar betydligt högre flöden än tidigare och tillsammans med rensade och servade dagvattenanläggningar rinner vattnet bort från de kritiska områdena i samhället.

Mark & miljöödomstolen har godkänt kommunens ansökan om vattenverksamhet i efterhand för de akuta stabiliseringsåtgärderna i Vingåkersån. Godkännandet är en förutsättning för fortsatt utveckling av området.

Nya ställplatser i anslutning till å-promenaden stod färdiga och invigdes den 2 juli.

Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksstatistik för jan-aug 2023: Besöksantal +41 procent. Under årets första åtta månader ökar de fysiska besöken till biblioteket med 41 procent jämfört med samma tidsperiod år 2022. Hittills har 32 250 besök, fördelat på 182 dagars öppethållande, gjorts på biblioteket under 2023. Fler aktiva låntagare och fler utlån: Antalet aktiva låntagare ökar med hela 460 procent jämfört med samma tidsperiod förra året. Likaså ökar antalet utlån med 10 procent. Publika aktiviteter jan-aug 2023: 170 stycken. Vingåkers bibliotek erbjuder fler aktiviteter per invånare än genomsnittet för folkbibliotek i Sverige.

Verksamhetsförändringar för jan-aug 2023: Ny uppsökande biblioteksverksamhet: Filialen i Högsjö avvecklas för att stärka bibliotekets verksamhet i form av Digibokbilen. Målet med Digibokbilen är att främja läsning, kultur och digital delaktighet på fler platser i kommunen. Bilen besöker alla förskolor och kransorter samt Sävstaområdet minst 1 ggn/termin. Nytt erbjudande till för- och grundskolor: Folkbibliotekets nya och tydliggjorda erbjudande till kommunens för- och grundskolor gäller fr o m höstterminen 2023.

Slottet, statistik för perioden jan-aug 2023: Antal försålda årskort för perioden 1/1-31/8: Vuxenkort, 11 st. Pensionärskort, 4 st. Antal separata entréer, vuxna á 80 kr: 979 st. Antal separata entréer, pensionärer á 40 kr: 1 020 st. Antal besökare totalt på Säfstaholms slott 1/1-31/8: 8 784 stycken. Dessa utgörs av konferensdeltagare, evenemangsbesökare, barn i riktade barnaktiviteter, kurser, konferenser, skolbesök, interna möten, nationella högtidsdagar. I januari är det lägst antal besökare, 608 stycken, medan kulmen nås i juli, med 2 392 besökare.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Fritidsgården

Av besökarna till fritidsgården är 25 procent flickor och 75 procent pojkar. Att besöka kommunens öppna fritidsgård är avgiftsfritt och runt 200 barn och ungdomar i snitt besöker fritidsgården under en normalöppen vecka måndag-lördag. Kulmen nås som regel tidig vardagseftermiddag kl.13-15 samt fredagskvällar. Variationen gällande antalet besökare spänner dock över såväl helt tomma besökslokaler till kvällar med ett 60-tal besökare sammanlagt under kvällen.

Vingåkersbadet

Antal besökare till badet under perioden 1/1-31/8 2023 är nära 25 000. För motsvarande period 2022 var antalet drygt 20 500 besökare. En tydlig ökning med ca 20 procent noteras, trots att badet under 2023 hade en semesterstängd period för besökare, vilket inte var fallet föregående år. Analys: Pandemin bedöms vara orsaken till en försiktig men tydlig ökning över tid, men där behovet av normalläge och trygghet är en bidragande faktor som krävt tid.

Föreningslivet

Ett tydligt behov av kontakt och dialog med kultur- och fritidsförvaltningen noteras, och flera föreningar med eller utan egen klubblokal eller liknande är uppsökande och i behov av kommunens support. Ledarbrist och oro för föreningens fortlevnad genom dålig återväxt är några av de problem som lyfts. Ett aktuellt 2-årsavtal med RF-SISU Sörmland har ingåtts, som innebär avtalad samverkan liksom ömsesidigt stöd och stöttning för såväl kommun, förvaltning och idrottsföreningar.

AB Vingåkershem

Det utbrott av krig i Ukraina som inträffade våren 2022 har påverkat bolaget genom ökade priser på främst bygg och entreprenad samt uppvärmning och el, men även genom den allmänt ökade inflationen och då också de ökande räntorna.

Höga elpriser har påverkat bolaget stort och medförde att vi under våren bundit elpriset för att bättre kunna förutspå den framtida kostnaden för elförbrukningen.

Det ökade ränteläget har under 2023 haft en väsentlig påverkan på bolaget och vid delåret har räntekostnaderna ökat med 287 procent mot delåret föregående år. Den stora procentuella ökningen är en effekt av de senaste årens mycket låga räntor. Tittar vi framåt och på gjorda prognoser ser vi att räntekostnaderna kommer få en allt större påverkan kommande år.

Under hösten 2022 påbörjade bolaget en ombyggnation av tvättstugan på Hjortgränd 2 till en lägenhet på 74 kvm vilken stod klar under våren 2023. Vi har även påbörjat utbyte av pelletsbrännare som ska ersättas av fjärrvärme på Vannalplan 1. Detta blir driftsatt och klart under hösten.

Under våren 2023 avgick bolagets vd efter en gemensam överenskommelse med styrelsen och kommunledningen. Ny vd tillträdde den 11 augusti 2023.

Vingåkers Kommunfastigheter AB

Det utbrott av krig i Ukraina som inträffade våren 2022 har påverkat bolaget genom ökade priser på främst bygg och entreprenad samt uppvärmning och el, men även genom den allmänt ökade inflationen och då också de ökande räntorna.

Höga elpriser har påverkat bolaget stort och medförde att vi under våren 2022 bundit elpriset för att bättre kunna förutspå den framtida kostnaden för elförbrukningen.

Det ökade ränteläget har under 2023 haft en väsentlig påverkan på bolaget och vid delårsbokslutet har räntekostnaderna ökat med 369 procent mot samma tidpunkt föregående år. Den stora procentuella ökningen är en effekt av de senaste årens mycket låga räntor och de snabba höjningarna Riksbanken gör. Tittar vi framåt och på gjorda prognoser ser vi att räntekostnaderna kommer få en allt större påverkan kommande år.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Bolaget har ihop med kommunens krisgrupp verkat för en bättre krishantering. Ett reservkraftverk som kan säkerställa eltillförseln för Humlegården/Ekgården har under 2022 färdigställts och testkörts. Detta medför bland annat att hemtjänstens elbilar kommer kunna laddas under större strömavbrott och hjälp kan komma ut till människor runt om i kommunen. Sedan tidigare finns även ett reservkraftverk vid kommunhuset.

Bolaget har påbörjat utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar och installation av laddstolpar vid Slottet, Äppellunden, Slottskolan 7-9, Kommunförrådet, Humlegården samt nya vid bolagets nya kontor. Dessa blev kopplade till en betalapp under våren 2023.

Renovering och ombyggnation av gamla fritidsgården, som blev fastighetsbolagens nya kontor, stod klar i slutet av året och flytten till de nya lokalerna gjordes i december.

I kommunens satsning på barn och utbildning har man beslutat att ersätta delar av Marmorbyns skolas äldre byggnader med en ny modern byggnad för optimal skolverksamhet. Detta arbete startade under hösten 2022 och beräknas stå klart till hösten 2023. Skolbyggnaden är även utrustad med uttag för att koppla på reservkraft i nödläge. Gula Huset, den äldre byggnaden, kommer att rivas i sin helhet under hösten 2023. Gröna Huset (den mindre byggnaden) är ombyggt/renoverat för att inrymma alla delar i Gula Huset (som rivs). Ny fritidslokal uppförs under hösten 2023 och integreras med Gröna Huset. Skolköket är uppgraderat med nya kokgrytor och ugn samt även matsalen är utbyggd för fler elever. Utemiljö för hela skolområdet kommer att iordningställas under våren 2024.

Byggnationen av den nya förskolan Sagolunden, i kvarteret Gränden, startades under hösten 2022 och väntas vara klart till årsskiftet 2023/2024. Den nya förskolan med sina 6 avdelningar, kommer att ersätta de två förskolor som finns i området idag. Nuvarande Förskola Gränden, kommer att rivas under hösten/vintern, 2023/2024. Utemiljön vid Sagolundens förskola kommer att iordningställas under våren 2024.

Påbörjan av installation LED belysning i verksamhetslokaler generellt, på grund av utfasning av lysrörsarmaturer. Kontinuerliga mätningar görs för att följa den faktiska besparingen (före respektive efter).

Diskmaskinsutbyte på slottskolan F6 för att möta ökat behov inför framtiden (ny förskola norr).

Badhuset, här har VKF gjort en fördjupad statusbesiktning för att se över möjligheterna att förlänga livslängden av fastigheten, jämförelse är gjord mot den statusbesiktning som gjordes 2018.

Under våren 2023 avgick bolagets vd efter en gemensam överenskommelse med styrelsen och kommunledningen. Ny vd tillträdde den 11 augusti 2023.

Vingåker Vatten och Avfall AB

VA

Efter vårens informationsmöte gällande Vattenskyddsområde Viren har vi fått in många syn-punkter och haft en mycket bra dialog med LRF (Lantbrukarnas Riksförbund). Vi har nu inar-betat synpunkterna och justerat förslaget till föreskrifter. Informationsmöten kommer att hållas i oktober och november.

Längst med Skolgatan genomför vi ett förnyelsearbete av VA-ledningar. Arbetena går enligt plan även om befintliga ledningar avvikit ifrån ritningar vilket försvårat och orsakat en del stillestånd vid rörspräckningsarbetet.

Nytt kommunalt VA-område i Ättersta

Projektering pågår med konsult där ett förfrågningsunderlag för upphandling ska vara färdigställt under december 2023. Arbetet pågår även med tillståndsansökningar till Trafikverket, Länsstyrelsen samt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare. Projektet Ättersta är tidsberoende av projektet med överföringsledning längst med riksväg 56 från Katrineholm till Julita samt av att förlägga ledningar från Julita till Österåker. Trafikverkets projekt följer inte ursprunglig tidplan varför det i dagsläget är

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

oklart när överföringsledningarna kommer vara driftsatta. Med tanke på förseningen av Trafikverkets projekt samt tidsaspekten i mark- och miljödomstolens beslut om när Ättersta ska tillhandahålla allmänna vattentjänster har en diskussion påbörjats kring tillfällig VA-lösning av Ättersta.

Vi planerar att tömma en av Vingåkers reningsverks tre vassbäddar under hösten.

Renhållning

För att hantera insamlingen av rest- och matavfall, grovavfall och latrin från den 1 oktober har bolaget en ny entreprenör Allmiljö i Umeå AB (AM). Bolaget tilldelades avtalet efter en upphandling där fyra leverantörer lämnat anbud.

I augusti hade vi en kickoff för projekt framtida insamling av avfall under kommunalt ansvar och fastighetsnära insamling av förpackningar. Sörmland Vatten representerades liksom kommunernas samverkansgrupp. Syftet var information och en workshop för att skapa en gemensam bild av läget och för att kunna starta upp projektarbetet. Redan från den 1 januari 2024 har vi ansvaret för insamlingen av befintliga återvinningsstationer för förpackningar samt fastighetsnära insamlingsplatser vid flerfamiljshus. Vi arbetar vidare för att implementera detta i verksamheten.

2 Befolkning

Under perioden januari till och med juli 2023 minskade folkmängden i Vingåkers kommun med 33 personer, från 8 981 till 8 948 invånare.

Under perioden flyttade 268 personer till Vingåker och 318 personer från Vingåker. Det gav ett flyttningsunderskott på 50 personer. Invandringar (in- och utflyttning från utlandet inklusive personer som får uppehållstillstånd) uppgick till 48 och utvandringar 9, vilket gav ett invandringsöverskott på 39 personer. Under perioden var antalet födda 43 personer och antalet personer som avled 65 stycken, vilket gav ett födelseunderskott på 22 personer. (Källa: Statistiska Centralbyrån, SCB)

Tabellen visar befolkningsutvecklingen i kommunen de senaste fem åren.

Invånare över 71 år ökade, medan barn i åldrarna 0-18 år minskade under perioden.

Invånare över 71 år ökade från 1 602 personer år 2019 till 1 785 personer fram till och med juli 2023. De utgör då 19,9 procent av kommunens folkmängd (17,6 procent 2019). Barnen i åldrarna 0-18 år minskade från 2 016 personer år 2019 till 1 843 personer fram till och med juli 2023. De utgör då 20,6 procent av kommunens folkmängd (22,1 procent 2019). (Källa: SCB)

Befolkning	2023 (juli)	2022	2021	2020	2019
0-6	604	661	671	702	694
7-9	320	316	330	302	308
10-12	302	301	302	312	296
13-15	293	284	314	335	363
16-18	324	350	355	372	355
19-24	544	522	518	550	550
25-30	517	544	590	606	595
31-40	924	913	890	851	821
41-50	936	956	1 003	1 022	1 036
51-55	567	585	577	590	603
56-60	651	631	630	619	616
61-65	607	597	611	605	591
66-70	574	622	616	644	681
71-75	628	637	655	698	703
76-80	595	553	521	466	441
80+	562	509	480	470	458
Total	8 948	8 981	9 063	9 144	9 111

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Senaste statistik från SCB visar anknytning till arbetsmarknaden för personer som flyttade till respektive från Vingåker under 2022. Arbetsmarknadsstatistik har ofta en eftersläpning och kan ge en bild av hur befolkningsförändringar ser ut. Uppgifter för 2023 publiceras under våren 2024, varför tabellen nedan gäller 2022.

Flyttströmmar 2022 och anknytning till arbetsmarknad	Flyttade till kommunen	Flyttade från kommunen
Arbetslöshet	1	1
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	13	16
Studier	16	27
Sjukpension	11	17
Ålderspension	23	20
Vård av barn/anhörig	5	7
Sjukpenning, rehabiliteringsersättning	6	4
Ekonomiskt bistånd	10	39
Låg eller ingen löneinkomst	16	29
Övriga	17	19
Förvärvsarbetande	244	247
Ej personer som är 16-64 år	119	137
Totalt	481	563

(Källa: SCB, Registerbaserad aktivitetsstatistik (RAKS) 2022)

Tabellen visar att av de totalt 481 personer som flyttade in till Vingåkers kommun var 244 förvärvsarbetande. I gruppen som flyttade ut var det 247 av de totalt 563 som förvärvsarbetade. Antalet personer med försörjning genom ekonomiskt bistånd som flyttade till kommunen var 10 medan motsvarande siffra för de som flyttade ut var 39. Vilken anknytning till arbetsmarknaden personer har som flyttar in och ut, påverkar således kommunens skatteintäkter och även kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd bland annat.

Befolkningsstruktur

Åren framöver väntas det bli fler barn och elever i takt med ökat bostadsbyggande och fler äldre. Antalet invånare över 80 år väntas öka med 50 procent de kommande tio åren. Samtidigt väntas antalet personer i arbetsför ålder, 19-64 år, att minska. Det medför att färre personer ska försörja fler. Samtidigt har kommunen en hög arbetslöshet. Ökat bostadsbyggande medför inflyttning, kanske främst av barnfamiljer. Det ställer krav på verksamhet och ekonomi och att kommunen och de kommunala bolagen har framförhållning för att kunna planera och samordna resurserna på ett effektivt sätt. Det är en utmaning i det ansträngda ekonomiska läge kommunen befinner sig i.

3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga god ekonomisk hushållning ska präglade hela den kommunala koncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det finansiella perspektivet på god ekonomisk hushållning i Vingåkers kommun innebär att kommunen säkerställer att den i ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta några drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Att ha ett ekonomiskt överskott är en del av den goda ekonomiska hushållningen. Det handlar om att kommunen ska trygga servicen till kommuninvånarna, skapa utrymme för investeringar, ha beredskap för oförutsedda händelser och kunna stå emot omvärldsförändringar. Det innebär också att dagens skattebetalare på ett hållbart sätt ska konsumera med hänsyn till kommande generationer. Kommunfullmäktige har i juni fastställt en strategisk inriktning för mandatperioden 2023-2026 med två övergripande perspektiv;

- Vingåkersbygdens utveckling och
- Trygghet och hälsa för Vingåkersbygdens invånare.

Till dessa finns ett antal fokusområden med tillhörande mål. Utöver fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning har nämnderna i uppdrag att självständigt arbeta med uppföljning av verksamhet och ekonomi med hjälp av egna nämndmål och indikatorer.

3.1 Måluppföljning

Kommunfullmäktige beslutade Strategisk inriktning och därmed målen för mandatperioden vid sitt sammanträde den 19 juni i år. Första tillfället då en strukturerad uppföljning görs av dem blir i årsredovisningen.

3.2 Utvärdering av ekonomisk ställning

Av tabellen nedan framgår nämndernas nettoavvikelser jämfört med budget per 230831. Totalt uppgår den till -14 422 tkr. Finansens redovisar en nettoavvikelse jämfört med budget på 17 093 tkr. Totalt uppgår budgetavvikelsen för perioden till 2 671 tkr.

För helåret 2023 prognostiserar nämnderna en negativ budgetavvikelse på -21 415 tkr och finansens en positiv budgetavvikelse på 9 780 tkr. Det gör att prognosen för den totala budgetavvikelsen 2023 uppgår till -11 635 tkr. Kommunens budgeterade resultat för 2023 uppgår till -17 420 tkr, vilket tillsammans med prognosen på -11 635 ger en prognos för kommunens resultat 2023 på -29 055 tkr.

Jämfört med den prognos som lämnades i samband med tertialrapport 1 per den sista april är detta en försämring. Prognosen för kommunens resultat var då -20 602 tkr. Det är framför allt de två stora nämnderna och finansens som försämrat sina prognoser. Mer finns att läsa nedan.

tkr	Nettoavvikelse 230831	Prognos 231231	Föregående prognos (tertia l 1)
Kommunstyrelsen	188	-980	-1 000
Samhällsbyggnadsnämnden	-310	0	-300
Kultur- och fritidsnämnden	-382	-550	-450
Barn- och utbildningsnämnden, Övrigt	-4 849	-6 850	-3 080
Barn- och utbildningsnämnden, Gymnasiet	-216	500	0
Socialnämnden	-8 853	-13 535	-8 630
Totalt nämnderna	-14 422	-21 415	-13 460
Finansen	17 093	9 780	10 278
Totalt kommunen	2 671	-11 635	-3 182
Budgeterat resultat perioden	-11 614	-17 420	-17 420
RESULTAT perioden/ PROGROS	-8 943	-29 055	-20 602

Kommunstyrelsen

Totalt är utfallet för kommunstyrelsen per sista augusti +188 tkr jämfört med budget. Prognosen för helåret innebär en budgetavvikelse på -980 tkr. I den summan ingår en besparing inom kommunstyrelsen på -0,7 mkr och som återfinns under område Kommunchef. I prognosen ingår bland annat fördjupad utredning av sportcentrum. Från och med mars heter nämnd- och kommunikationsenheten i stället kansliheten, och kommunikationsverksamheten har övergått till IT-enheten. Dessutom finns det en förvaltning för samhällsbyggnad och en förvaltning för kultur- och fritid, i stället för som de senaste åren en sammanslagen förvaltning för dessa delar. Kommunfullmäktige beslutade 230417, § 59, att anta ett reviderat reglemente, vilket innebär att budgetramen för samhällsbyggnadsenhetens delar inom kommunstyrelsen har flyttats till samhällsbyggnadsnämnden.

Område politik visar ett utfall jämfört med budget på +400 tkr och en årsprognos för samtliga ingående delar på +150 tkr. I området politik ingår kostnader för kommunfullmäktige, kommunstyrelse, revision, valnämnd, överförmyndare samt kommunstyrelsens resurs. Överförmyndarverksamheten redovisar en budgetavvikelse +223 tkr. Verksamheten bedrivs i gemensam nämnd med Flen och Gnesta och där Flen sköter det operationella. För kommunstyrelsens resurs är budgetavvikelsen +400 tkr. Posten används bland annat till oförutsedda kostnader. Den totala ursprungliga budgeten är 2 119 tkr. Hittills beslutade medel är resurs för ungdomsråden 300 tkr, Investeringsbidrag Vingåkers Ryttarförening 200 tkr samt förslag på Redovisning av uppdrag från KF

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

att utreda placering för förskola i norra centralorten 500 tkr. Medfinansiering utbildning riskbedömning inom SOC 570 tkr och Pridefestival 70 tkr. Strålande Jul 2023 prognos 300 tkr. Totalt 1 940 tkr. Prognos + 179 tkr

Kommunledningsadministrationen visar ett utfall jämfört med budget på - 2 285 tkr. Årsprognos - 3 000 tkr. Kommunledningsadministration består av kommunchef, näringslivsansvarig samt strateger inom Kris- och beredskap, brottsförebyggande. I och med att kommunfullmäktige beslutade att anta reviderat reglemente flyttades budgetramen för område samhällsbyggnads delar inom kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnden. Dessutom flyttades en del av den ofördelade besparingen över till samhällsbyggnadsnämnden. Återstående besparing för kommunstyrelsen är 728 tkr för år 2023. Budgetavvikelse till och med augusti 2023 för näringslivsansvarig samt strateg inom kris- och beredskap, brottsförebyggande är +350 tkr. Kommunchefens budgetavvikelse är - 2 635 tkr. I utfallet ingår ovan nämnda besparing för kommunstyrelsen på -728 tkr. I utfallet ingår också bland annat utbildning i HLR. Kostnad för en fördjupad utredning av sportcentrum på drygt 500 tkr och 100 tkr för projektet Modda samt kostnader på ca 1,3 mkr för en omorganisation inom kanslienheten finns med i prognosen, men är inte budgeterade.

IT-enheten visar ett utfall jämfört med budget på -56 tkr Årsprognosen är -80 tkr. From mars har kommunikationsenheten övergått till IT.

Kanslienhetens utfall visar +578 tkr och årsprognosen är +700 tkr jämfört med budget. Inom enheten finns nämndservice med ett utfall på + 466 tkr sista augusti. Här finns bland annat kostnader för frakt, sekretessstunor, kaffe, ärendehanteringssystem och förtroendemannasystem. Här ingår också alla personalkostnader inom enheten. Vakanta tjänster pekar mot en prognos på + 600 tkr. Kostnaderna för telefon visar ett utfall på +111 tkr, prognos +100 tkr. Här finns kostnader för telefon, telefonväxel och samverkansavtal med Katrineholm och Flen inom telefoni.

Ekonomienheten redovisar totalt inklusive bidrag och avgifter efter augusti ett utfall på +224 tkr jämfört med budget. Årsprognosen pekar på +1 070 tkr. Enheten brukar delas upp i två delar.

Ekonomi- och upphandling samt *Bidrag och avgifter*. Merparten av överskottet hänger samman med lägre kostnader än budgeterat för Allmän kollektivtrafik inom bidrag och avgifter. För den allmänna kollektivtrafiken redovisas från Region Sörmland att trafik kostnaderna för Vingåkers kommun är väsentligt lägre än budgeterat. Enbart årsprognos för kollektivtrafiken är ett överskott på 1,1 mkr. Reglering av kostnaden kommer att göras under hösten. Kostnaderna för kommunbidraget till VSR blir 122 tkr högre än budgeterat eftersom det gemensamma ägarsamrådet i juni beslutat att kompensera VSR för kostnader i samband med 2023 års lönerevision.

HR-enheten redovisar en avvikelse mot budget med +941 tkr. Årsprognos uppgår till +200 tkr. Kostnader för friskvård, utbildning, chefsdagar/internat, pensionärsavtackning med mera kommer i slutet på verksamhetsåret. Enbart ersättning för friskvård uppskattas uppgå till 500 tkr sista kvartalet 2023.

Från och med mars finns det en förvaltning för samhällsbyggnad och en förvaltning för kultur- och fritid som tidigare varit samma (kultur- och samhällsbyggnadsförvaltningen). I och med att kommunfullmäktige beslutade att anta reviderat reglemente har budgetramen för samhällsbyggnadsenhetens delar flyttats till samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunstyrelsens delar av kultur- och fritid visar ett utfall jämfört med budget med +4 tkr. Årsprognosen är 0 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har ett negativt utfall på -310 tkr per sista augusti, men prognostiserar en budget i balans vid årsskiftet. Underskottet beror på följande;

- Den ofinansierade budgetpost på -700 tkr som förts över från kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnden i samband med förändrat reglemente.
- Färre antal bygglovsärenden än budgeterat. Under sommaren ökade flödet av inkommande bygglovsärenden rejält. Utifrån rådande lågkonjunktur bedöms dock byggtakten återigen minska under hösten.
- Några större bostadsanpassningsärenden gör att budgeten överstigits, men är fortsatt långt under den nivå nämnden hade innan de nya handlägningsrutinerna implementerades. Till 2023 sänktes budgeten för bostadsanpassning då 2022 lämnade ett relativt stort överskott.
- Kraftigt ökade priser på livsmedel och förbrukningsmaterial. Utfallet för januari till och med augusti är 400 tkr över budget och 1 100 tkr mer än föregående år.
- Höga kostnader för snöröjning och halkbekämpning på grund av flera väderomslag. Årets budget för snöröjning och halkbekämpning är redan förbrukad.
- Ökade kostnader då vakanta tjänster tillfälligt bemannats av konsulter.
- Ej budgeterade hyreskostnader på Mat & Måltider, då beslutet om nya hyresavtal senarelagts att gälla från och med 2024.
- Uppbokning av de delar inom samhällsutveckling som finansieras av projektet ökat bostadsbyggande, görs först i slutet av året.

För att möta underskottet har ett antal åtgärder genomförts samtidigt som vissa områden prognostiserar ett överskott vid årets slut.

- En vakant 0,5 tjänst inom Bygg & miljö ersätts inte så länge inkomna bygglovsärenden fortsätter vara lågt.
- Höstens pensionsavgångar på Mat & Måltider ersätts inte fullt ut.
- Återhållsamhet av timvikarier på Mat & Måltider.
- Överskott vid byte av bilar.
- Stänga rastplats vid Kolsnaren vid riksväg 52.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens totala utfall jämfört med budget den sista augusti är totalt -382 tkr. Prognosen för hela året 2023 pekar på -550 tkr.

Områdeschef utfall mot budget +187 tkr. Årsprognos +0 tkr. Ett ännu icke utnyttjat budgetutrymme medför ett överskott.

Föreningsbidrag utfall jämfört med budget +24 tkr. Årsprognos +200 tkr. Föreningsbidrag betalas i huvudsak ut under våren. Osäkerhet råder om samtliga bidragsbelopp kommer att utnyttjas. Såväl aktivitetsbidrag som stipendier återstår för utbetalning under senare del av verksamhetsåret liksom bidrag till Studieförbunden.

Badhuset utfall jämfört med budget -135 tkr. Årsprognos -200 tkr. Årets totala beräknade intäkter är givetvis ännu inte på plats. Vidare är icke fullt ut finansierade personalkostnader anledningen till det redovisade underskottet. Tjänstledig personal ersätts delvis med timvikarier.

Fritidsgården utfall jämfört med budget -208 tkr. Årsprognos -200 tkr. Den negativa avvikelserna beror till stor del på icke finansierade personalkostnader. Under förutsättning att nuvarande öppethållande ska fortsätta att gälla under hösten, bedöms kostnaden för bemanning av extra resurser resultera i ett underskott om 200 tkr på årsbasis. Genom kultur- och fritidsnämndens beslut av stängd verksamhet vid fritidsgården i juli under 30 dagar totalt, bedöms det prognostiserade underskottet inte öka ytterligare.

Biblioteket utfall jämfört med budget +65 tkr. Årsprognos 0 tkr. Personalkostnaderna redovisar

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

överskott på 113 tkr, vilket förklaras med tjänstledighet och långtidssjukskrivning. Medieinköp - 56 tkr. Underskott förklaras med brist på medieplanering. Återhållsamhet gällande medieinköp för sista tertiet krävs.

Projekt: Kulturrådet cirka 400 tkr. Årsprognos: 0 tkr. För DigidelCenter finns 22 tkr kvar därefter tillkommer inga nya medel. Kvarvarande medel ska täcka halva kostnaden för extern utvärdering av DigidelCenter och Landsbygdsbibliotekarieprojektet. Översättandets praktik cirka 45 tkr. Årsprognos: -50 tkr om inte ytterligare projektmedel beviljas under 2023.

Säfstaholms slott -296 tkr per sista augusti. Årsprognos -350 tkr.

- Vissa inköp till Slottsbutiken för framtida försäljning har genomförts liksom till sommarens mycket omtalade utställning Folklore Galore.
- Det tillfälliga hyresavtalet för Café Greven har i och med verksamhetens start medverkat till ökad publiktillströmning, något som medverkar till positiv win-win-effekt. Positiva ekonomiska effekter kan komma att synas, också på lång tid.
- Det negativa resultatet beror främst på lägre intäkter än budgeterat samt kostnader avseende timvikarier för semesterperiodens öppethållande samt inköp för möjliggörande av sommarutställningen.
- Ambitionen att fylla Slottet med aktiviteter och evenemang prioriteras, samtidigt som en budget i balans utmanar kostnadsmässigt. Sommarens arrangemang har krympts något, medan vårens arrangemang vid såväl valborg som nationaldagen firades högtidligt med uppskattat och variationsrikt program.
- En sjukskrivning om 100 procent påverkar bland annat kultur- och fritidsförvaltningens möjligheter till öppethållande, något samt får kostnadseffekter i personalbudgeten.

Barn- och utbildningsnämnden

Utfallet för augusti är -5 065 tkr för barn- och utbildningsnämnden och prognosen sätts till -6 350 tkr. Orsaker till underskottet är främst för höga personalkostnader i förhållande till budget. Det beror i sin tur på att antalet elever med särskilda behov ökar kraftigt. Detta gäller samtliga enheter inom förskola och skola. En annan förklaring är att flera av kommunens skolor har relativt små klassrum, vilket gör att en grupp elever på 25-30 stycken måste delas upp i två klasser och då behövs ytterligare en lärare. En utökning av personal inom studiehandledning har skett då elever med andra modersmål än svenska har flyttat in. Flera språk genererar behov av att anställa personal så att eleverna får den undervisning och stöd de har rätt till. Inom den anpassade grund- och gymnasieskolan är kostnaderna högre än budget (-1 436 tkr) eftersom fler elever än budgeterat för närvarande är inskrivna i den skolformen.

Samtliga enheter har inför höstterminen minskat antalet personal, men resultatet av det förväntas inte synas förrän i september. Återhållsamhet med att sätta in vikarier vid personalfrånvaro är ytterligare ett sätt att hålla nere kostnaderna. Detta påverkar kvaliteten på undervisningen och i vissa fall kan lektioner ställas in på högstadiet. Dock kommer hela underskottet inte att hämtas in under hösten.

Socialnämnden

Avvikelsen jämfört med budget per sista augusti är -8 853 tkr. Årsprognosen för budgetavvikelsen är satt till -13 535 tkr. Socialförvaltningen skriver i sin månadsrapport att allt annat än ett stort underskott skulle vara en stor överraskning. Underskottet ser dock ut att växa mer än tidigare uppskattat. Behoven ökar i samtliga verksamheter utan hänsyn till kommunfullmäktiges budgetbeslut. Hemtjänsten har en ökad volym som nu är 25 procent större än för ett år sedan. Den stora mängden statsbidrag syftar inte till att minska verksamheternas underskott utan till att på sikt öka kostnaderna. Från socialförvaltningen noteras att den striktare tolkningen av 11-timmars dygnsvila för med sig betydligt dyrare scheman. Bristen på sjuksköterskor resulterar i stora kostnader för inhyrd personal. Individ- och familjeomsorgen har stora extra kostnader för vaktbolag. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har slutat sjunka och ligger på en stabil nivå vilket med tanke på inflationshöjningarna av normen är ett framsteg. Integrationsenheten är under avveckling, men har beviljats flera projekt från Länsstyrelsen.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Då behållningen på balanskontot för integration nu är slut kommer underskottet på dem att behöva täckas i bokslutet.

Nedan kommenteras de olika verksamheterna:

Individ och familjeomsorg

Barn och familj: Under augusti månad har det inte skett några nya placeringar och inte heller några avslutade, läget oförändrat. Vi ser en liten trend till ökat antal orosanmälningar, under slutet på augusti, där utredning inleds.

Ekonomiskt bistånd: Antal ärenden i augusti 2023: 195 stycken, avslutade ärenden i augusti 2023: 25 stycken samt nya ärenden augusti 2023: 8 stycken. Pågående arbete med att skapa en samverkan med arbetsförmedlingens externa aktörer som är lokaliserade i Vingåker. Det är svårt att få till en fungerande samverkan. Klienter hänvisas till digitala alternativ. Arbetsförmedlingen har svårt att upprätta den lokala överenskommelsen och det är svårt över lag att hitta en lämplig aktivitet för våra klienter. Viadidakt arbetsmarknad är kommunens arbetsmarknad till och med 241231, vilket vi ser som positivt ur en samverkanssynpunkt. Samarbetet lokalt i Vingåker uppfattas som gott.

Vuxen: Under perioden 230801 till och med 230831 hade vuxenheten totalt 11 pågående ärenden varav fyra ärenden innefattat placering på HVB. Tre av ärenden har grundats i missbruk och ett avser psykisk ohälsa. En av placeringarna med anledning av missbruk är genom kommunens eget HVB. Inflödet gällande oro utifrån missbruk har ökat, men inte genererat i fler placeringar. En ansökan har inkommit avseende förlängd behandling på Värnäs behandlingshem. Ärendena avseende våld är hanterbara och de ärenden som idag är aktuella har stöd genom olika samarbetspartners.

Äldre och funktionshinder

Fortsatt relativt högt tryck på SÄBO-ansökningar i augusti månad.

Socialpsykiatri/LSS: Har beviljat insats till ung vuxen att studera på skola där LSS-boende är kopplat. BoU är medfinansierare på beslutet. Via förhandsbesked från Försäkringskassan, har information kommit som innebär en minskad kostnad för Vingåkers kommun i ett kostnadsdrivande ärende.

Funktionshinderomsorg

Gruppbostäder LSS: Grupperna har arbetat på bra under sommaren med bemanning och inte någon utstickande frånvaro.

Personlig assistans saknar fortfarande intäkter från Försäkringskassan. Förhoppningen är att inom kort vara i fas nu när det nya systemet AiAi är i gång. Intäkter fram till maj har kommit för de flesta omsorgstagare. Svårt att följa ekonomin på grund av att personlig assistans får utgifter för privata utförarens sjuklöner, sjukskrivningar som vi inte kan påverka. Dessa kan komma lång tid efteråt. Dessutom kommer räkningen från Försäkringskassan på de första 20 timmarna oregelbundet. Tre nya ärenden som valt kommunen som personlig assistansutförare. Varav två som byter från privata utförare. Ett ärende där kommunen kommer att få använda mer timmar än vad som beviljats för att behovet är betydligt större.

Socialpsykiatri: Utifrån arbetsmiljö och konflikter i gruppen samt en rörig sommar med mycket frånvaro bland både tillsvidare anställda samt vikarier så ligger det ett stort underskott.

Äldreomsorg

Dagvård: Under sommaren har det endast behövts en vikarie till den sociala dagvården. Demensdagvården har samarbetat med aktivitetsvårdarna och de har täckt för varandra under semestern.

Humlegården Demens: Demensavdelningarna har flera långtidssjukskrivningar dessa har enhetschefen endast tillsatt pass efter verksamhetens behov och nollvickat resurstid.

Sjuksköterskor: Flera bemanningssjuksköterskor under augusti för att ordinarie personal kunnat få semester.

Hemtjänst inkl larm: Bilskada, som innebär lång reparationstid samt förstörelse på privat persons egendom. Fortsatt hög vårdtyngd i alla hemtjänstgrupper. Finns ett ärende som krävt dubbel

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

bemanning samt Securitas vid samtliga besök dygnet runt på grund av hot och våld. Betalat ut slutlön till två medarbetare. Inbeordningar har förekommit under de två första veckorna i augusti samt så har 5 vikarier arbetat mer än 165 tim/mån.

Natt: Det ökade underskottet beror till en del på kostnader för sommarvikarier. Verksamheten har fler årsarbetare på natten än budget då man har rätt till önskad sysselsättningsgrad. Ett par medarbetare har efter lång sjukskrivning börjat arbeta på deltid och de går utöver ordinarie schema. Eftersom de arbetar natt kan de inte ersätta någon på exempelvis 25 procent.

Bemanningsenhet: Har en vakant tjänst som ersätts till viss del av en vikarie, kommer gå ut med en annons och hoppas att den är tillsatt november-23.

Finansen

Den finansiella verksamheten redovisar för perioden januari-augusti 2023 ett positivt utfall jämfört med budget på 17,1 mkr. I utfallet per sista augusti finns flertalet engångsposter som förbättrat resultatet. Kommunfullmäktige beslutade i juni om att nyttja de återstående buffertarna för extra lönekompensation till nämnderna med totalt 6,8 mkr. Årsprognosen innebär i nuläget att ett överskott på +9,8 mkr jämfört med budget förväntas uppstå. Det är en försämring jämfört med tidigare prognos som uppgick till +12,5 mkr. Ökade kostnader för pensioner är förklaringen.

Skatter och generella statsbidrag – den senaste skatteunderlagsprognosen i augusti från SKR (cirkulär 23:36) innebär ett bättre utfall än budgeterat med 19,3 mkr totalt sett för år 2023. Detta trots att befolkningssiffran per den 1 november 2022 blev 15 personer sämre än vad budgeten är beräknad på. Av tabellen nedan framgår de olika delposternas utfall, budgeterat belopp samt budgetavvikelse. Det tillfälliga stödet till kommuner med högt flyktingmottagande på 1,6 mkr och det tillfälliga stödet för kommuner med särskilda utmaningar på 3,3 mkr är inte budgeterade då det var osäkert vilka belopp kommunen skulle få. Dessa pengar har kommit under våren och är inte periodiserade varför de påverkar resultatet för perioden i sin helhet.

Alla belopp i tkr	År 2023	Beslutad budget, KF nov-22	Avvikelse utfall - budget
<i>Befolkningsunderlag</i>	<i>8 985 personer</i>	<i>9 000 personer</i>	<i>-15 personer</i>
Skatteintäkter	441 450	432 761	8 689
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	233 049	227 390	5 659
Summa	674 499	660 151	14 348
Medel till kommuner med högt flyktingmottagande	1 626	0	1 626
Medel till kommuner med särskilda utmaningar	3 315	0	3 315
TOTALT	679 440	660 151	19 289

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Inom finanserna finns kommunens kostnader för pensioner och pensionskuldsförändring. I nuläget förväntas dessa, enligt senaste prognos från KPA medföra ett underskott jämfört med budget på 8,6 mkr vid årets slut varav 5,2 mkr avser en engångskostnad i samband med en förtroendevalds uttag av pension. Från och med år 2023 har kommunens kostnader för pensioner ökat kraftigt med anledning av det nya pensionsavtalet AKAP-KR som innebär att kommunen avsätter 6 procent istället för 4,5 procent av lönesumman till de anställdas framtida pension. Utöver detta har inflationen medfört ett högre prisbasbelopp och inkomstbasbelopp som också påverkar beräkningen av pensionskulden. Merparten av kostnadsökningarna är budgeterade. Den senaste pensionsprognosen från KPA innebär att kommunens pensionskostnader beräknas uppgå till 70,7 mkr inklusive särskild löneskatt 2023, vilket är en ökning med 15 mkr sedan föregående prognos och med 30 mkr jämfört med 2022.

Inom finanserna finns totalt budgeterat 6,8 mkr i buffertmedel. Kommunfullmäktige beslutade att använda medel ur bufferten för de kostnadsökningar som 2023 års lönerevision medför utöver den kompensation som redan lämnats i budgetramarna för 2023. Totalt 6 800 tkr fördelas från finanserna till nämnderna i samband med att beslutet om tertiärrapporten fattas. Per nämnd ser fördelningen ut enligt nedan:

- Kommunstyrelsen, 300 tkr
- Kultur- och fritidsnämnden, 200 tkr
- Samhällsbyggnadsnämnden, 1 200 tkr
- Barn- och utbildningsnämnden, 2 000 tkr
- Socialnämnden, 3 100 tkr

I utfallet per den sista augusti visar buffertmedlen ett överskott, men prognosen för bufferten är i och med förslaget till fullmäktige gällande omfördelning till nämnderna +/- noll på helårsbasis.

Övriga poster inom den finansiella verksamheten följer i stort budgeterat.

3.3 Ekonomisk analys

Det som redovisas i detta avsnitt avser främst kommunens egen ekonomi om inget annat anges.

Periodens resultat och årsprognos

För perioden januari till och med augusti 2023 redovisar nämnderna en negativ budgetavvikelse på -14,4 mkr och finanserna en positiv budgetavvikelse på 17,1 mkr. Det gör att den totala budgetavvikelsen per 31 augusti uppgår till 2,7 mkr. Det budgeterade resultatet för perioden uppgår till -11,6 mkr, vilket medför att periodens resultat uppgår till -8,9 mkr. Det budgeterade resultatet för år 2023 uppgår till -17,4 mkr. Årsprognosen för budgetavvikelsen summerar till -11,6 mkr, vilket gör att prognosen för kommunens resultat uppgår till -29,1 mkr. Det motsvarar -4,28 procent av skatteintäkter och bidrag.

Det kan tyckas märkligt att periodens resultat är så väsentligt mycket bättre än vad som prognostiseras vid årets slut. Det finns, främst inom finansernas område diverse engångsintäkter som redovisningsmässigt hör till tidigare perioder, det vill säga de har i sin helhet tillgodoförts resultatet per den 31 augusti. De prognoser som lämnats från nämnder och förvaltningar kan också vara något mer pessimistiska än vad utfallet för perioden januari till och med augusti visar. Försiktighetsprincipen har tillämpats.

mkr	230831	Prognos 231231
Budgeterat resultat	-11,6	-17,4
Budgetavvikelse, total	2,7	-11,6
Periodens/Årets resultat	-8,9	-29,1

För kommunkoncernen görs i delårsrapporten inte någon sammanställd redovisning.

För Vingåkers Kommunfastigheter AB redovisas efter åtta månader ett negativt bokföringsmässigt

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

resultat före skatt om -324 tkr (föregående år 4.247 tkr). Budgeterat underskott för 230831 var 1.063 tkr. Bolaget har under året avvikit från budget för intäkterna, drift, underhåll, övriga kostnader samt personalkostnader. På intäktssidan blev höjningarna högre än budgeterat på grund av högt index och inflation. Driftkostnaderna för el och fjärrvärme har varit lägre än budgeterat under delåret och bidragit till ett bättre resultat. Även personalkostnaderna har bolaget hållit igen på och lyckats spara in en personal, vilket ger en positiv effekt på utfallet. Det oplanerade underhållet däremot har gått över budget då det har kommit många små behov under året som varit tvunget att åtgärda. Övriga kostnader och då främst det förvaltningsarvode bolaget betalar till sitt systerbolag för administration och förvaltning har gått över budget, detta då en del av avgångsvederlaget för före detta vd inklusive sociala avgifter mm, faktureras över från AB Vingåkershem till bolaget.

AB Vingåkershem redovisar i delårsrapporten ett negativt bokföringsmässigt resultat före skatt om -1.226 tkr (föregående år 895 tkr). Budgeterat överskott före skatt för delåret 230831 var 805 tkr. Bolaget har under året avvikit från budget främst för intäkterna, oplanerat underhåll, personalkostnader och räntekostnader. Intäkterna för både bostäder och lokaler fick höjningar som var högre än budgeterat i och med alla kostnadsökningar som bolaget drabbats av på grund av världsläget med skenande inflation och räntor. Underhållet ligger vid delårets slut cirka 400 tkr över budget på grund av flertalet mindre vattenskador i fastigheterna på Vannalplan 1, Orrgränd 5, Köpmangatan 13 samt i Stationshuset. Personalkostnaderna har totalt sett överskridit budget med 1,7 mkr. Detta då avgångsvederlaget för den avgående vd betalats ut om 2,7mkr inklusive sociala avgifter. Rensat för denna utgift ligger personalkostnaderna för delåret betydligt under budget då bolaget haft en anställd färre än budgeterat.

Vingåker Vatten och Avfall AB redovisar ett positivt resultat på 4,3 mkr efter åtta månader. Det budgeterade resultatet för samma period uppgår till 0,6 mkr. Av det positiva resultatet härrör 2,8 mkr från VA-verksamheten och 1,5 mkr från renhållningsverksamheten. Förklaringen till det starka resultatet är framför allt lägre kostnader i både VA- och renhållningsdelen jämfört med budget. Intäktsmässigt ligger bolaget i linje med eller straxt över budget. I somras betalades ett statligt elstöd ut på 50 öre per förbrukad kWh. För Vingåker Vatten och Avfall AB uppgick detta till 843 tkr. Elstödet var inte budgeterat då det beslutades under innevarande år. Räntekostnaderna var cirka 290 tkr lägre än budget, vilket framför allt beror på lägre investeringsvolym. Höstens tömning av en av avloppsreningsverkets tre vassbäddar kommer att belasta resultatet med cirka 0,8 mkr. Prognosen är att bolaget kommer att redovisa ett helårsresultat som överstiger budget. Investeringarna i bolaget för årets första åtta månader uppgår till 9 mkr och förnyelsen av VA-ledningar i Skolgatan omfattar 3,9 mkr av dessa. Utöver detta kan nämnas upprustningen vid Dammslund som hittills kostat 2,7 mkr.

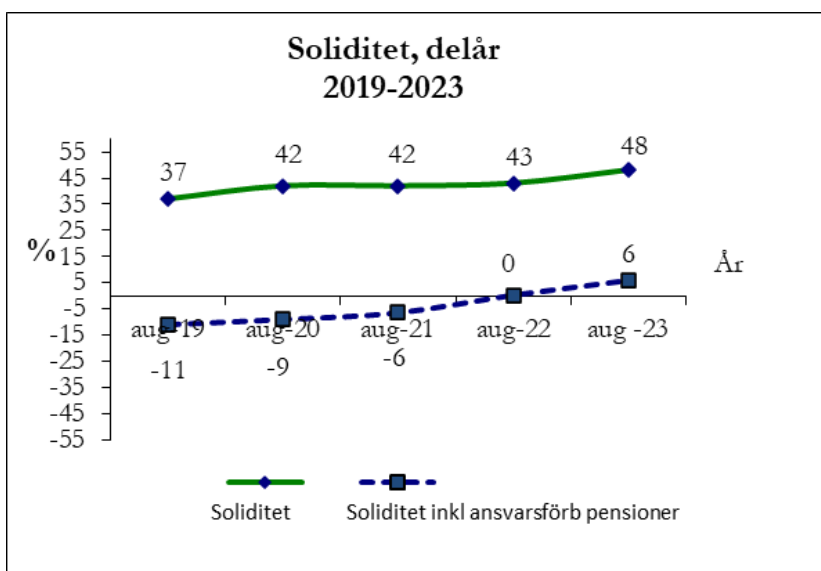
Kommande år finns ett stort investerings- och upplåningsbehov i flera av kommunens bolag som kommunkoncernen gemensamt behöver hantera inför kommande planperiod.

Låneskuld

Låneskulden i koncernen uppgår till drygt 776 mkr per 31 augusti och merparten av lånen finns hos Vingåkers Kommunfastigheter AB, knappt 458 mkr. Vingåkers kommun har ingen egen låneskuld. Däremot finns fullmäktigebeslut på några investeringar som kan komma att finansieras genom lån. De kommunala bolagens låneskuld tryggas genom kommunal borgen. Borgensramarna har ökat de senaste åren i takt med ökade investeringsbehov i de kommunala bolagen. Kommunkoncernen har en kontokredit på 20 mkr. Saldot är i nuläget positivt, vilket innebär att krediten inte nyttjas.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital, det vill säga de har inte finansierats med lån. Soliditeten uttrycker kommunens finansiella styrka på lång sikt. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutveckling och tillgångarnas förändring. Kommunens soliditet per 31 augusti uppgick till 48 procent, vilket är en förbättring jämfört med år 2022 vid samma tidpunkt. Enligt nu gällande redovisningsprinciper beräknas soliditetsmättet exklusive den del av pensionsavsättningen som redovisas under ansvarsförbindelser. Räknas även ansvarsförbindelsen in hamnar kommunens soliditet på 6 procent, vilket är en förbättring jämfört med samma period föregående år då den uppgick till 0 procent.

Likviditet

Likviditeten visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Kommunen behöver likvida medel för att utjämna tidsskillnader mellan in- och utbetalningar samt för att ge viss säkerhet vid oväntade händelser. Kommunens likviditet är god. Kommunens likvida medel uppgick per 31 augusti till 66 mkr. Däremot påverkar det negativa resultatet kommunens likviditet i och med att kostnaderna är väsentligt högre än budgeterat, mer pengar går ut än planerat. Även kommunens investeringar med synnerliga skäl påverkar likviditeten.

Kommungemensamma poster - Finansen

Inom den finansiella verksamheten redovisas sådant som är kommungemensamma intäkter och kostnader. Det gäller bland annat skatteintäkter och generella statsbidrag, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och kostnader för försäkringar och eventuella räntor.

Skatter och statsbidrag

Den senaste skatteunderlagsprognosen i augusti från SKR (cirkulär 23:36) innebär ett bättre utfall för skatteintäkter och generella statsbidrag än budgeterat med 19,3 mkr totalt sett för år 2023, se raden *Totalt* i tabellen. Detta trots att befolkningssiffran per den 1 november 2022 blev 15 personer sämre än vad budgeten är beräknad på. Av tabellen nedan framgår de olika delposternas utfall, budgeterat belopp samt budgetavvikelse.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Det tillfälliga stödet till kommuner med högt flyktingmottagande på 1,6 mkr och det tillfälliga stödet för kommuner med särskilda utmaningar på 3,3 mkr är inte budgeterade då det var osäkert vilka belopp kommunen skulle få. Dessa pengar har kommit under våren och är inte periodiserade varför de påverkar resultatet för perioden i sin helhet.

Kommunalskatt och generella statsbidrag 2023	Utfall, tkr	Budget, tkr	Avvikelse, tkr
Intäkter			
Kommunalskatt, preliminära medel	434 656	432 761	1 895
Definitiv slutavräkning kommunalskatt 2022	1 924	0	1 924
Preliminär slutavräkning kommunalskatt 2023	4 870	0	4 870
Kommunal fastighetsavgift	25 131	25 549	-418
Inkomstutjämning	154 749	156 753	-2 004
Kostnadsutjämning	28 195	28 017	178
Regleringspost	20 987	13 732	7 255
Medel till kommuner med högt flyktingmottagande	1 626	0	1 626
Medel till kommuner med särskilda utmaningar	3 315	0	3 315
LSS-utjämning	3 987	3 339	648
Summa intäkter	679 440	660 151	19 289
Summa kostnader	0	0	0
Totalt	679 440	660 151	19 289
<i>*uppgifter hämtade från SKR's cirkulär 23:36</i>			

Pensioner

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension för kommuner och regioner) gäller från och med 1 januari 2023 och det innebär att kommunen som arbetsgivare ska avsätta 6 procent på lönesumman istället för de tidigare 4,5 procenten till de anställdas pensioner. Beräkningar och prognoser som gäller de totala förpliktelseerna för pensioner kommer från KPA, som är kommunens pensionsadministratör sedan 1 oktober 2019. Inför delårsrapporten har kommunen erhållit en uppdaterad prognos som medför att kommunen behöver ta höjd för högre pensionskostnader framöver bland annat beroende på främst kraftigt uppreviderade prisbas- och inkomstbasbelopp på grund av inflationen, men även nationellt förändrade livslängdsantaganden. När individer som varit anställda i kommunen förväntas leva längre medför det att kommunen bär ansvaret för att pension betalas ut under en längre tid än tidigare antaget. Uppräkningen av basbeloppen gör att pensionerna ska räknas upp. Detta gör att kommunens pensionsskuld ökar. Följande tabell visar kommunens prognos för 2023 avseende de samlade pensionsförpliktelseerna. Totalt uppgår dessa till 178,2 mkr. Avsättningen till pensioner inklusive särskild löneskatt har ökat jämfört med tidigare. Denna post redovisas som en skuld i balansräkningen och ökningen av skulden har medfört en kostnad som påverkar kommunens resultat. Merparten hänger samman med en förtroendevalds uttag av pension. Utanför balansräkningen redovisas ansvarsförbindelsen för pensioner samt särskild löneskatt på densamma.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Ansvarsförbindelsen är också en skuld och uppgår i prognosen för 2023 till totalt 155,4 mkr inklusive särskild löneskatt, vilket är en ökning sedan årsskiftet.

Pensionsförpliktelse	2023, prel	2022
Total pensionsförpliktelse enl balansräkningen, tkr	178 207	168 599
varav Avsättning inkl särskild löneskatt, tkr	22 839	16 785
varav Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt, tkr	155 368	151 814
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsförsäkring, tkr	76 489	74 489
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsstiftelse, tkr	0	0
SUMMA Pensionsförpliktelse	254 696	243 088
Förvaltade pensionsmedel	2023, prel	2022
Totalt pensionsförsäkringskapital, tkr	50 914	50 914
varav överskottsmedel, tkr	2 157	2 157
Totalt kapital, pensionsstiftelse, tkr	0	0
Finansiella placeringar, tkr	0	0
SUMMA Förvaltade pensionsmedel, tkr	50 914	50 914
Finansiering	2023, prel	2022
Återlånade medel, tkr	203 783	192 174
Konsolideringsgrad%	20	21
Aktualiseringsgrad %	99	99
<i>*Återlånade medel är skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel.</i>		
<i>**Konsolideringsgraden är andelen pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel.</i>		

De resultatpåverkande posterna för pensionskostnader beräknas för 2023 enligt KPAs prognos uppgå till 68,6 mkr, se följande tabell. Det är drygt 28 mkr högre än år 2022. Jämfört med budget är det 8,6 mkr högre. Främst hänger det samman med det nya pensionsavtalet AKAP-KR som gör att kommunen ska avsätta 6 procent istället för 4,5 procent av lönesumman till de anställdas pensioner. En stor del av den högre kostnaden förklaras också av hög inflation som påverkat prisbasbeloppet och inkomstbasbeloppet. Basbeloppen används vid beräkning av pensionskulden. Vidare har nu merparten av 40-talisterna gått i pension och att den topp som dessa medfört är passerad. Prognosen för kommunens pensionskostnader grundar sig på att de anställda väljer att gå i pension vid 65 års ålder. Möjlighet finns att gå före 65 år eller att arbeta kvar som längst till 67 år. Hur de anställda väljer att göra påverkar kommunens kostnad.

Pensionskostnader, tkr	2023, prel	2022
Årets utbetalda pensioner	10 118	8 961
Ränta på pensionsmedel	850	679
Försäkring pensionsskuld	17 895	6 073
Avgiftsbestämd ålderspension	21 651	12 019
Särskild löneskatt	13 230	7 741
Förändring avsättning pensioner	4 872	4 854
Summa pensionskostnad, tkr	68 616	40 327

Investeringar 2023-08-31

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Inom kommunkoncernen är flera större investeringsprojekt planerade. AB Vingåkershem har under delåret genomfört ett par investeringar; ombyggnation av tvättstuga till lägenhet vid Hjortgränd 2C1 (138 tkr) samt modernisering styr och regler på flera adresser (150 tkr). För Vingåkers Kommunfastigheter ABs del finns flera av kommunfullmäktige beslutade större projekt. Arbetet med en ny skolbyggnad i Marmorbyn är klart och skolan har tagits i drift. Under hösten fortsätter arbetet med ombyggnation och tillbyggnad av den mindre skolbyggnaden samt rivning av äldre skolbyggnaden. Skolköket har uppgraderats med nya kokgrytor och ugn samt även matsalen är utbyggd för fler elever. Utemiljön för hela skolområdet kommer att iordningställas under våren 2024. Byggnationen av den nya förskolan Sagolunden, i kvarteret Gränden, startades under hösten 2022 och väntas vara klart till årsskiftet 2023/2024. Den nya förskolan med sina 6 avdelningar, kommer att ersätta de två förskolor som finns i området idag. Nuvarande förskola Gränden, kommer att rivas under hösten/vintern, 2023/2024. Utemiljön vid Sagolundens förskola kommer att iordningställas under våren 2024. Bolaget har även påbörjat utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar och installation av laddstolpar vid Slottet, Äppellunden, Slottsskolan 7-9, Kommunförrådet, Humlegården samt nya vid bolagets nya kontor. Dessa blev kopplade till en betalapp under våren 2023. Utöver detta har bolaget bland annat även fortsatt renovering/ombyggnation Biblioteket 4 (rest 289 tkr), genomfört investeringar i utemiljö vid Slottsskolan F-6 (2,5 mkr), installerat elbilsaddare vid flertalet adresser (406 tkr). Kommunfullmäktige har också beslutat om en ny förskola på Norr. I detta ärende utreds just nu bland annat vilka alternativ till ersättningslokaler som ska nyttjas under byggtiden.

Kommunens revisorer har granskat kommunstyrelsens uppsiktsplikt i investeringsprocessen och har gett kommunstyrelsen flera rekommendationer. Ett svar på granskningsrapporten har tagits fram och en handlingsplan med flertalet aktiviteter som kommunledningsförvaltningen genom ekonomienheten hanterar. Inför 2024 kommer en utvecklad modell för uppföljning av koncernens investeringar att tas fram.

Kommunens investeringar har per 31 augusti uppgått till 4.636 tkr. Årsbudgeten uppgår till 11.360 tkr. Det är främst investeringar inom kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden som har genomförts, bland annat data- och digitaliseringsinvesteringar (där merparten avser nya elevdatorer) samt ställplatser för husbilar och omdragning av elljusspår i Båsenberga.

Nämnd	Beslut	Totalbelopp budget, tkr	Utfall 230831, tkr	Återstår, tkr
Kommunstyrelsen	KF § 59, 2023-04-17	4 145	2 603	1 542
Kultur- och fritidsnämnden	KF § 188, 2022-11-28, KF § 48 2023-04-17	785	0	785
Samhällsbyggnadsnämnden	KF § 59, 2023-04-17	5 320	1 250	4 070
Barn- och utbildningsnämnden	KF § 188, 2022-11-28	600	222	378
Socialnämnden	KF § 188, 2022-11-28	510	561	-51
SUMMA UTGIFTER, tkr		11 360	4 636	6 724
<i>Investeringsutrymme, tkr</i>		<i>11 760</i>		

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Investeringar synnerliga skäl

Kommunfullmäktige har, utöver det som nämnts ovan, under 2020-2023 beslutat om investeringar med synnerliga skäl. Det vill säga att dessa investeringar, vid behov, får finansieras med lån. För att vara en investering som tas upp med synnerliga skäl ska det handla om en engångsinvestering med större belopp. Nedan framgår de investeringar som kommunfullmäktige anser ska genomföras med synnerliga skäl under perioden 2021-2024.

Per den sista augusti har drygt 3,8 mkr nyttjats av investeringar med synnerliga skäl. Den största posten avser genomförda asfalteringsarbeten (1,5 mkr). Vidare är det inventarieinköp och it till den nya skolbyggnaden Marmorbyn (605 tkr), brandposter (778 tkr) och förstärknings-åtgärder vid Vingåkersån och utveckling av å-promenaden (611 tkr) som står för de större posterna. Kostnaderna för utförandet har dock varit lägre än planerat, varvid budgeten ser ut att hålla. Om konsultkostnaderna för del två också behöver utökas och ansökan från MSB avslås, kan den totala projektbudgeten komma att överskridas max 1.500 tkr.

KF	Beslut, synnerliga skäl	KF-beslutat totalbelopp, tkr	Utfall 2020-2022, tkr	Utfall 2023 (jan-aug), tkr	Återstår, tkr	Prognos
§ 118 den 23/11-2020	Extra asfaltering (3228 tkr per år, under 4 år)	12 914	7 117	1 514	4 283	0
§ 33 19/4-2021	Infrastruktur Baggetorp (Sjögölet)	9 000	4 810	124	4 066	2 000
§ 57 21/6-2021	Förstärkningsåtgärder samt utveckling å-promenad Vingåkersån	17 500	15 145	611	1 744	-1 500
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT nya Sagolundens förskola	1 040	101	90	849	-50
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT Marmorbyns skola	840	149	605	86	-50
§ 110 22/11-2021	Lekplatser och badplatser (KoF)	1 500	1 346	102	52	0
§ 110 22/11-2021 samt § 51 17/4-2023	Brandposter	4 000	935	778	2 287	0
§57 20/6-2022	Invetarier och IT, ny förskola på norr	1 225			1 225	0
§57 20/6-2022	Nytt verksamhetssystem SOC	4 662			4 662	0
§53 17/4-2023	Uppgradering skalskydd	1 500			1 500	0
SUMMA		54 181	29 603	3 824	20 754	400

Ekonomiska framtidsutsikter

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, räknar i sin senaste prognos (augusti) med en starkare utveckling av skatteunderlaget 2022-2026. I huvudsak beror det på en starkare utveckling av lönesumman i närtid samt högre pensioner 2024 och därefter till följd av högre inflation. Global ekonomi präglas fortsatt av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är de störningar som rubbat utbud och efterfrågan, där pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och expansiv ekonomisk politik utmynnat i den exceptionella inflationsutveckling som utspelat sig sedan början av år 2022. Detta väntas ge två år av svagare global tillväxt 2023 och 2024. Den svenska arbetsmarknaden har visat sig motståndskraftig och för kommuner och regioner spiller det över ett starkare skatteunderlag. Den höga inflationsutvecklingen lyfter också garantipensionerna och därmed skatteunderlaget. Förutom att inflationen fört med sig ökade priser och högre lönekostnader så medför den även att kostnaderna för pensioner ökar. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten i kommuner och regioner negativt, men även det nya pensionsavtalet.

När det gäller befolkningsunderlaget så ser situationen för Vingåkers kommun ut som i de flesta andra kommuner. Kommunens befolkningsprognos indikerar ett ökat antal barn de närmaste åren, men framför allt fler äldre. Samtidigt förväntas antalet personer i yrkesverksam ålder bli färre, vilket medför att färre personer ska försörja fler. Om de byggnationsplaner som de senaste detaljplanerna för Slottsområdet, Baggetorp, Östra Hagnäset och Gropptorp (Marmorbyn) möjliggör verkställs, kommer kommunens befolkning att kunna öka, men det ställer också krav på utbyggnad av den kommunala servicen. Framgångsfaktorer är samverkan mellan kommun, bolag och privata aktörer samt att Vingåker som attraktiv ort att bo och leva i marknadsförs. Viktigt är också det fortsatta arbetet som sker i samverkan med Skolverket - Samverkan för bästa skola - för att uppnå förbättrade skolresultat.

Hittills under år 2023 har antalet kommuninvånare sjunkit från 8 981 personer vid utgången av 2022 till 8 948 personer vid utgången av juli månad. Det är en minskning med 33 personer hittills i år. Hur detta påverkar höstens beslut om kommunplan med budget för 2024 samt flerårsplan 2025-2026 återstår att se. Budgeten för dessa år är i nuläget räknad utifrån en folkmängd på 9 000 personer per den 1 november i år och därefter med en årlig ökning om 25 personer. Det betyder i så fall att kommunens folkmängd behöver öka med 52 personer fram till 1 november. Troligen behöver befolkningstalet skrivas ned något, vilket ger lägre intäkter från skatter och generella statsbidrag till 2024 och framåt. För 2023 finns möjlighet att ta resultatutjämningsreserven (RUR) i anspråk för ett negativt budgeterat resultat i och med att vi befinner oss i en lågkonjunktur. I kommunens RUR finns 31,8 mkr.

Det är extra viktigt att kommunen arbetar aktivt med befolkningsprognoser framöver. SKR:s rekommendation till kommunerna är att i samband med budget för kommande år se till att det skapas buffertar för oförutsedda kostnader. Vingåkers kommun har i nuläget ingen buffert då den togs i anspråk för att kompensera nämnderna för ökade kostnader för hyror och löner 2023-2024.

Befolkningsökningen ställer krav på framför allt skola och barnomsorg, men även på fler bostäder. I kommunkoncernen har de senaste åren flertalet större investeringsprojekt genomförts. Under hösten 2022 påbörjades byggnationen av den nya förskolan Sagolunden och den nya skolbyggnaden i Marmorbyn. Investerings- och upplåningsbehovet i kommunkoncernen är stort och gemensamma prioriteringar är nödvändiga om finansiering genom upptagande av nya lån ska kunna ske. Långsiktighet och helhetsperspektiv i planeringsförutsättningarna är en nödvändighet. Kostnadsökningar för el och drivmedel kommer att medföra ökade kostnader i investeringsprojekten.

Kommunens likviditet är, trots det ekonomiska läget, fortfarande relativt god. Kommunen har i nuläget inga lån. Upplåning finns i de kommunala bolagen med kommunal borgen. Riksbankens höjning av styrräntan medför ett högre ränteläge och prognoserna indikerar att det kommer fler räntehöjningar under hösten. Tittar vi framåt och på gjorda prognoser i våra kommunala bolag ser vi att räntekostnaderna kommer att få en allt större påverkan. Fortsatta år med negativa resultat påverkar kommunens likviditet negativt.

I delårsrapporten flaggar några av kommunens nämnder för negativa budgetavvikelser 2023 och stora

svårigheter att nå en ekonomi i balans. Det är framför allt socialnämnden som under flera år haft utmaningar och som inte ser ut att kunna lämna en ekonomi i balans vid årets slut. Prognosen pekar i nuläget på ett underskott på 13,5 mkr. Kommunens budgeterade resultat för år 2023 uppgår till -17,4 mkr. I och med de negativa avvikelserna för flera av nämnderna beräknas kommunens resultat uppgå till -29 mkr vid årets slut. En stor del hänger samman med högre pensionskostnader än beräknat och sannolikt kommer en större del av det prognostiserade resultatet att härledas till kostnader med synnerliga skäl på grund av lågkonjunkturen. Vidare kommer resultatutjämningsreserven att tas i anspråk. Det tuffa ekonomiska läget kvarstår kommande år. I nuvarande flerårsplan för 2024 uppgår det budgeterade resultatet till drygt -9 mkr. Några aviseringar från regeringen gällande förstärkta generella statsbidrag har ännu inte kommit. Kommunfullmäktige i november ska besluta om kommunplan med budget för 2024 och flerårsplan 2025-2026. Prioriteringar och tuffa beslut kommer att krävas för att kommunens ekonomi ska komma i balans.

4 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt år uppstår ett underskott som kommunen måste återställa inom de tre påföljande åren. Balanskravet gäller kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation.

Varje år ska kommunen göra en balanskravsutredning i årsredovisningen. Kommunen redovisade för år 2022 ett positivt resultat på 25,5 mkr enligt balanskravet. 11,5 mkr reserverades till resultatutjämningsreserven (RUR). Prognosen för årets resultat 2023 uppgår till -29,1 mkr och med justering för realisationsvinster på 0,5 mkr uppgår kommunens prognostiserade balanskravsresultat till -29,6 mkr. Resultatutjämningsreserven uppgår till 31,8 mkr. Kommunfullmäktige har i samband med beslut om kommunplan med budget 2023 beslutat att det negativa resultat som beräknas uppstå ska täckas genom att använda medel i resultatutjämningsreserven.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (kf§118/2013) får resultatutjämningsreserven användas för att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. RUR ger kommunen möjlighet att reservera medel i RUR för att kunna täcka eventuella underskott vid ett senare tillfälle. Uttag ur kommunens resultatutjämningsreserv (RUR) kan göras då det underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, understiger genomsnittet. Som underlag för dessa beräkningar ska uppgifter/underlag från Sveriges Kommuner och Regioner användas. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga så mycket som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Således ska två kriterier vara uppfyllda:

1. förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga den genomsnittliga och
2. balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till nollresultat (eller så långt reserven räcker).

I nuläget uppfylls inte det första kriteriet ovan. Enligt SKRs cirkulär 2023:36 överstiger årets nominella skatteunderlag det tioåriga genomsnittet med 0,4 procentenheter. Först år 2024 förväntas det nominella skatteunderlaget understiga det tioåriga genomsnittet. Definitivt beslut fattas av kommunfullmäktige i april 2024 då årsredovisningen för 2023 fastställs.

5 Väsentliga personalförhållanden

Antal tillsvidareanställda 31 augusti år 2023 och år 2022

Den 31 augusti 2026 var 764 personer tillsvidareanställda i kommunen. Totalt har antalet

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

tillsvidareanställda ökat med 41 stycken, en ökning med 5,7 procent. Barn- och utbildningsförvaltningen har ökat med 17 anställningar, socialförvaltningen ökat med 19 anställningar och samhällsbyggnadsförvaltningen har ökat med 4 anställningar. Antalet tillsvidareanställda varierar från månad till månad, siffrorna avser exakt mätdata 31 augusti respektive år. Uppgifterna avser hur många som är tillsvidareanställda, det är inte ett mått på hur många som arbetat under samma period. Under år 2022 skärptes Lagen om anställningsskydd och de centrala kollektivavtalen vilket innebär att visstidsanställda konverteras snabbare till tillsvidareanställning. Möjligheten till undantag från Arbetstidslagen kommer bli färre från 1 oktober 2023, det innebär färre möjligheter till undantag från dygns- och veckovila vilket i sig resulterat att antalet tillsvidaremedarbetare ökat.

Inom vård och omsorg härrör sig det ökade antalet tillsvidare främst av verksamhetsförändringar så som minskat antal delade turer och förändrade schematekniska lösningar. Inom barn- och utbildningsförvaltningen har antalet tillsvidare anställda främst ökat då större andel av pedagogerna har behörighet/legitimation och att viss överrekrytering skett av ersättare där ordinarie medarbetare inte prognostiseras kunna återgå i tjänst.

Generellt är det fortsatt svårt att attrahera rätt kompetens, det är brist på sjuksköterskor, undersköterskor, legitimerade pedagoger, chefer, specialister etc.

Antal personer per förvaltning	2023	2022
Kommunledningsförvaltningen	41	40
Samhällsbyggnadsförvaltningen	60	56
Kultur- och fritidsförvaltningen	17	17
Barn- och utbildningsförvaltningen	296	279
Socialförvaltningen	350	331
Vingåkers kommun totalt	764	723

Sjukfrånvaro

Under 2020-2022 har sjukfrånvarotalen varit högre på grund av covid. Under perioden januari till augusti 2023 var den totala sjukfrånvaron 8,42 procent vilket är tillbaka på en sjukfrånvaronivå som är normal för Vingåkers kommun. De medarbetare som jobbar i brukarnära arbete har generellt en högre sjukfrånvaro.

Förvaltning, procent	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunledningsförvaltningen	1,39	2,16	1,73	3,07	3,98
Kultur- och fritidsförvaltningen	7,10	3,93	7,16	8,54	8,55
Samhällsbyggnadsförvaltningen	5,10	4,26	6,55	5,36	5,10
Barn- och utbildningsförvaltningen	8,48	8,23	8,01	10,16	7,60
Socialförvaltningen	9,98	12,43	10,96	12,87	9,02
Vingåkers kommun totalt	8,42	9,65	10,96	12,02	8,48

6 Förväntad utveckling

Kommunstyrelsen

Förändringarna av reglementen som innebär att Samhällsbyggnadsnämnden tar över mycket av

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

facknämndsansvaret som Kommunstyrelsen har haft inom detta område ger styrelsen ökade möjligheter att satsa på övergripande frågor, inklusive sin uppsiktsplikt.

Det hårda ekonomiska läget som är tydligt under 2023 och förväntas bestå de närmaste åren kommer kräva uppmärksamhet från Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen arbetar med förändringar på bred front. Några exempel är dessa:

Det Vinnovafinansierade DSE-projektet, Digital Socialt Ekosystem, har aviserat att man vill bygga ut och permanenta de IT-satsningar som har gjorts inom projektet.

Skolverksamheten aviserar att även de kommer behöva mer resurser de närmsta åren då de vill göra satsningar på IT-utrustning för de yngre åldrarna.

Kommunen deltar i Visma Publitechs utvecklingsprojekt kring nya funktioner för hantering och attestering av leverantörsfakturor och har fått möjlighet att vara med och påverka uppbyggnaden av den nya funktionen i RoR (redovisning och reskontra). Kommunen är också pilotkommun i detta projekt, vilket ger oss goda möjligheter till att vara med och påverka i förbättringsarbetet.

HR-enheten arbetar för att skapa fler digitala HR-processer. Det innebär bl.a. digitala personalakter, digitala anställningsbevis, systemstöd för introduktion och avslut. Arbetet pågår men tar längre tid än förväntat, initialt kommer övergången kosta uppskattningsvis 500 tkr i investeringskostnader, på sikt kommer vissa driftskostnader öka. Digitaliseringen kommer möjliggöra ett mer flexibelt arbetssätt som inte är beroende av plats och manuella signeringar mm. Vidare kommer det på sikt minska administrationen, öka säkerheten och förbättra kvaliteten.

Sedan 1 juli har kommunerna ett lagstadgat ansvar för att förebygga brott. Det kommer innebära en ambitionshöjning i den lokala samordningen av detta arbete. Även i övrigt höjs ambitionen inom området trygghet och säkerhet, inklusive civilt försvar.

Barn- och utbildningsnämnden

Under de senaste åren har kommunen, med hjälp av samarbetet med Skolverket, fått bättre ordning på de olika verksamheterna och på det systematiska kvalitetsarbetet. Även ledarskapet och analysförmågan har utvecklats genom samma insats.

Fokus framåt behöver ligga på att bli bättre på att följa upp och utvärdera verksamheterna så att huvudmannen kan säkerställa att vi har en kvalitativ undervisning som följer lagen och möter barns och elevers behov på bästa sätt.

Följande prioriteringar görs till läsåret 23/24.

- Trygghet: Undersöka om de åtgärder vi sätter in får den effekt vi önskar, kontinuerlig uppföljning samt aktuell forskning.
- Undervisning och lärande: ett särskilt fokus på årskurs F-3 när det gäller måluppfyllelse, screening och nationella prov, delaktighet och elevinflytande, lärarbehörighet och likvärdighet.
- Ökad skolnärvaro: undersöka att de stödjande strukturerna fungerar - frånvarorutin och närvaroteam samt systematisering för att hitta orsakssamband.
- Personal: sjukfrånvaro och arbetsmiljö samt kompetensförsörjning.
- Ekonomi i balans: stödstrukturer för verksamheterna samt resursfördelning.

Socialnämnden

Den demografiska utvecklingen kommer att leda till kraftigt ökade kostnader för äldreomsorg. Det kommunen kan göra är att försöka begränsa ökningen. Samtidigt saknas idag arbetskraft inom flertalet yrkesområden i landet varför konkurrensen om arbetskraft och därmed löneglidning kommer att bli större. Den nya socialtjänstlagen som ska träda i kraft 2025 kommer att ställa nya krav på framför allt

individ- och familjeomsorgen. Ett hårdare samhällsklimat med våld- och hot och andra påverkansförsök på myndighetens verksamhet är ett allt större problem i landet och i Vingåker.

Samhällsbyggnadsnämnden

Tillväxt i Vingåkersbygden

Efterfrågan på tomter och bostäder har minskat och det är mycket osäkert hur länge lågkonjunkturen kommer hålla i sig. Det lilla samhället med relativt prisvärda bostäder kan samtidigt bli mer attraktiva i oroliga tider. För att nå 10 000 invånare 2032 är en förutsättning att kommunen arbetar aktivt med försäljning och färdigställande av nya detaljplaner med tomter i attraktiva lägen. Kommunen äger gott om mark så möjligheten att utveckla nya bostadsområden för ökad inflyttning till kommunen är stor. Idag har kommunen betydligt lägre bemanning än övriga kommuner i närområdet. Till 2023 fick nämnden utökade resurser för samhällsplanering vilket möjliggör framfart i både detaljplaner och översiktsplan. Permanenta resurser för mark och exploatering saknas dock helt och drivs i nuläget av projektmedel för ökat bostadsbyggande. 2025 beräknas dessa medel i stort sett vara förbrukade och då behöver resurser tillföras eller omfördelas för att klara uppdraget och få en långsiktighet i arbetet. I takt med att kommunen exploateras ökar även behoven av drift- och investeringsmedel för kommunal infrastruktur. Nya invånare innebär ökade skatteintäkter och statsbidrag, men många kostnader kan komma flera år före intäkterna. Genom tydliga exploateringskalkyler i ett tidigt skede av planeringsprocessen, kan intäkterna matchas mot projektets kostnader. Idag går skatteintäkter, bidrag som försäljningsintäkter in på ”finanserna” medan kostnaderna för exploateringsprojekten till stor del belastar samhällsbyggnadsnämnden. Förutom resurserna inom samhällsbyggnad innebär ökat bostadsbyggande ett ökat tryck på övriga nämnder och de kommunala bolagen. För att växa klokt och hållbart behöver samhällsbyggarprocesserna ske sammanhållande för hela koncernen och samverka med externa aktörer utvecklas ytterligare.

Landsbygdsutveckling och satsningen på utvecklingsarbete tillsammans med byarnas utvecklingsgrupper är en del i arbetet med att skapa en attraktiv bygd att verka och bo i. Projektet Smarta Vingåkersbygden är till stor del finansierat av bidrag från Tillväxtverket och kan komma att påverkas av statliga reformer. Satsningen gäller 2018-2027, men är bara beviljad till och med 2023.

I det medborgarnära utvecklingsarbetet har trygghetsfrågor legat högt upp på medborgarnas prioriteringslista. Trafiksäkerhetsåtgärder samt önskemål om belysning av lekpark och andra välbesökta platser är synpunkter som ofta inkommer till förvaltningens tjänstepersoner. De åtgärder som genomförs för att utveckla samhället innebär ofta ökade driftkostnader. Ofta är det mindre kostnader per åtgärd, men de senaste årens satsningar i kommunens utemiljö har över tid ökat driftkostnaderna. Finansiering av de ökade kostnaderna har kunnat ske genom effektiviseringar och ökad kostnadskontroll inom den Tekniska enheten. Ska ambitionsnivån höjas ytterligare behöver resurser tillsättas.

Digitalisering

Nya lagkrav på en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess ställer högre krav på nämndens arbetssätt och IT-stöd. Nämnden har de senaste åren investerat i ett nytt verksamhetssystem, utveckling av e-tjänster samt en uppgradering för att kunna hantera digitala detaljplaner. Systemen kräver dock underhåll och kompetensutveckling för att upprätthållas och nå en effektivisering.

Prisökningar

De senaste årens oroligheter i världen har medfört stora prisökningar på livsmedel, drivmedel, byggmaterial och förbrukningsmaterial. För Mat & Måltider och Tekniska har det inneburit stora utmaningar för en ekonomi i balans och det är mycket osäkert hur prisbilden kommer utvecklas de närmsta åren.

Kultur- och fritidsnämnden

Investeringsmedel: Investeringsmedel om 300 tkr för lösa inventarier, idrottshallarna, beräknas verkställas under Q4. Investeringsmedel om 185 tkr har fördelats mellan förvaltningens verksamheter, och beslutats verkställas Q4. Investeringsmedel om 300 tkr avseende kassasystem, Vingåkersbadet, skjuts upp till beslut i badhusfrågan tagits. Dessa oförbrukade medel äskas till nästföljande vht-år 2025.

Fritidsgård

Öppen fritidsgårdsverksamhet har bedrivits utan full finansiering. Att besluta sig för graden av service, öppettider, målgrupp, antal tjänster osv ges nu möjlighet i samband med en medarbetares uppsägning. För att nå budget i balans behöver beslut tas som handlar om minskad service, alternativt tillskjutande av budgetmedel till 2024.

Vingåkersbadet

Ett modernt system med möjlighet att digitalt betala och registrera badhusets tjänster har presenterats av IT. Personliga kort som kan laddas genom betalning för badhusets utbud, i nuläget kallade VingBad, beräknas kunna tas i anspråk under hösten. Kostnaden initialt beräknas till 20 tkr och tas av driftmedel.

Slottet

Ett snarligt kort som VingBad har diskuterats också inom kulturenheten och skulle kunna bli det kulturkort som tydliggör ett slags medlemskap på slottet, liksom det något "tystare" årskortet var tänkt att fungera. Kulturenheten bedömer att ett kort utformat som slottet tillsammans med en tydligare marknadsföring, skulle kunna ge försäljningen en ärligare chans att synas och upptäckas. Ett antal aktiviteter skulle kunna kopplas till detta nya årskort.

AB Vingåkershem

Ökade räntekostnader kommer att påverka bolaget mer inom den närmaste framtiden. Budgeterad räntekostnad för helåret 2023 ligger på 3.360 tkr. Ränteprognoiser visar nu på en förväntad räntekostnad på 3.750 tkr för helåret 2023.

Då bolaget låste sin elkostnad under våren 2022 bedömer vi att den kommer ligga stabil under 2023. Det som fortsatt påverkar bolaget är ökande priser på bygg och entreprenad. Osäkerheten avseende dessa utfall är dock stor och de kommer med stor sannolikhet avvika från budget.

För hösten 2023 planeras följande projekt och renoveringar.

Vi kommer att se över omfattningen av behov av renovering av taket på Sävstagården och utföra renoveringen utifrån det. Nya köksfläktar kommer att bytas i 16 lägenheter, 8 av dem på Bruksvägen 3A och 8 st på Smeden 4. Utemiljön på Bondegatan 6 ska göras iordning, bland annat markarbete och en pergola kommer att byggas.

Bolaget fortsätter att se över möjligheter till nybyggnation av lägenheter i tätorten och i kransorterna.

Vingåkers Kommunfastigheter AB

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Ökade räntekostnader kommer att påverka bolaget mer inom den närmaste framtiden. Budgeterad räntekostnad för helåret 2023 ligger på 9.911 tkr. Ränteprognoser visar nu på en förväntad räntekostnad på 11.385 tkr för helåret 2023. Då bolaget låste sin elkostnad under våren 2022 bedömer vi att elen kommer ligga stabil under 2023. Det som fortsatt påverkar bolaget är ökande priser på bygg och entreprenad. Osäkerheten avseende dessa utfall är dock stor och de kommer med stor sannolikhet avvika från budget.

Under 2021 beslutades om renovering av samt viss nybyggnation vid Marmorbyns skola, viss renovering av Högsjö skola samt rivning och nybyggnation av Grändens förskola. Dessa projekt beräknades medföra att resultatet för 2022 blev negativt. På grund av vissa förseningar av projekten i Marmorbyn och Gränden, kommer dessa effekter förskjutas och bedöms nu i stället påverka 2023 års resultat negativt, vissa delar kan även hamna på 2024.

Två nya förskolor är på gång i kommunen. Den nya förskolan Sagolunden, där byggnationen redan är igång i kvarteret Gränden, dessutom har beslut tagits under 2022 om en ny förskola på Norr.

Bolaget har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att presentera en uppskattad kostnad för att sätta upp modulförskolor vid Henalavägen. Även andra alternativ beaktas för att hålla nere kostnaderna tills en ny förskola finns på plats på Norr.

Bolaget har under 2022 tillsammans med kommunen gjort en fördjupad förstudie på ett nytt badhus och sportcentrum då det befintliga badhusets tekniska livslängd har uppnåtts och kommer behöva omfattande renoveringar för att kunna fungera vidare om det inte ersätts inom några år. I förstudien har vi haft fokus på låga driftkostnader, smarta lösningar och att skapa en naturlig mötesplats för alla åldrar och föreningar. En ny besiktning av befintligt badhus har gjorts under våren och sommaren för att avgöra vilka behov och möjligheter som finns för att hålla badhuset igång några år till.

Ytterligare projekt och renoveringar som planeras för 2023 är bland annat översyn och utbyte av gammal belysning på grund av nya regler kring lysrör som träder ikraft kommande året. Utbyte av larmsändare då 2G och 3G nätet släcks ned. Även översyn och besiktning av tak kommer genomföras på flertalet fastigheter.

Vingåker Vatten och Avfall AB

Investeringsbudgeten för nästkommande tre år omfamnar hela 163 mkr där förnyelse av befintliga VA-ledningar tillsammans med nya verksamhetsområden för VA står för merparten. För 2024 är investeringsbudgeten 68 mkr.

Branschorganisationen Svenskt Vatten pekar i flera rapporter på de stora investeringsbehov som föreligger inom VA-branschen. Detta bekräftas även av olika VA-nätverk där medlemmarna förvarnar om kommande kraftiga prishöjningar.

Inför 2024 föreslår vi att avgifter för såväl VA- som renhållningstjänster höjs. Ärendet kommer att behandlas vid styrelsemöte i Vingåker Vatten och Avfall AB varefter det kommer till kommunen för beslut.

7 Räkenskap och tabeller

7.1 Resultaträkning

Resultaträkning, tkr	Not	Utfall 230831	Utfall 220831	Prognos 231231	Budget 231231
Verksamhetens intäkter	3	89 573	98 352	106 729	111 181
Verksamhetens kostnader	4	-543 765	-501 339	-799 950	-777 027
Avskrivningar		-9 826	-8 076	-15 124	-12 124
<i>Verksamhetens nettokostnad</i>		<i>-464 019</i>	<i>-411 063</i>	<i>-708 345</i>	<i>-677 970</i>
Skatteintäkter		294 947	286 568	441 450	432 761
Generella statsbidrag och utjämning		160 307	153 093	237 990	227 390
<i>Verksamhetens resultat</i>		<i>-8 764</i>	<i>28 598</i>	<i>-28 905</i>	<i>-17 819</i>
Finansiella intäkter		921	1 590	950	950
Finansiella kostnader		-1 100	-518	-1 100	-551
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		<i>-8 943</i>	<i>29 670</i>	<i>-29 055</i>	<i>-17 420</i>
Extraordinära poster, netto		0	0	0	0
Periodens/Årets resultat		-8 943	29 670	-29 055	-17 420

7.2 Balansräkning

Balansräkning, tkr	Not	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella och materiella anläggningstillgångar</i>				
Immateriella anläggningstillgångar	5	3 136	3 726	3 700
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	116 717	109 217	116 647
Maskiner och inventarier	7	39 648	34 867	40 483
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Värdepapper	8	76 092	75 200	75 200
Långfristiga fordringar	9	0	0	0
Summa anläggningstillgångar		235 593	223 010	236 030
Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag till statlig infrastruktur	10	5 888	6 299	6 162
Summa bidrag till statlig infrastruktur		5 888	6 299	6 162
Omsättningstillgångar				
Förråd	11	1 577	491	1 577
Exploateringsverksamhet	11	0	0	0
Kortfristiga fordringar	12	67 298	73 577	97 145
Kassa och bank	13	66 067	59 130	25 273
Summa omsättningstillgångar		134 942	133 198	123 995
Summa tillgångar		376 424	362 507	366 186
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital, därav årets resultat				
Eget kapital		181 337	155 886	181 337
Periodens resultat		-8 943	29 670	25 451
Summa eget kapital	14	172 394	185 555	181 337
Avsättningar				
Pensioner (inkl särsk löneskatt)	15	21 866	16 035	16 785
Andra avsättningar	15	54 577	40 468	41 611
Summa avsättningar		76 442	56 503	58 396
Skulder				
Långfristiga skulder	16	0	0	0
Kortfristiga skulder	17	127 588	120 448	126 454
Summa skulder		127 588	120 448	126 454
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		376 424	362 507	366 186
Panter & ansvarsförbindelser				

Balansräkning, tkr	Not	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		127 559	124 381	122 174
Särskild löneskatt		30 946	30 175	29 639
Borgensåtagande		782 439	766 606	771 542
Hysesavtal		799 934	690 920	799 934

7.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, tkr	Not	Utfall 230831	Utfall 220831
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Periodens resultat		-8 943	29 670
Justering för av- och nedskrivningar	18	9 826	8 076
Justering för gjorda avsättningar	19	0	0
Justering för ianspråktaga avsättningar		18 046	4 425
Justering för övriga ej resultatpåverkande poster	20	-2	-5 000
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		18 927	37 171
Ökning (-) /minskning (+) kortfristiga fordringar		29 847	15 831
Ökning (-) /minskning (+) förråd/lager		0	0
Ökning (+) /minskning (-) kortfristiga skulder		1 134	-25 419
Kassaflöde från den löpande verksamheten		49 909	27 582
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i immateriell tillgång		0	-378
Investering i materiella tillgångar		-8 497	-20 077
Pågående investeringar		0	0
Försäljning av materiella tillgångar		0	0
Investering i finansiella tillgångar		0	0
Försäljning av finansiella tillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-8 497	-20 455
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld inkl överförda lån till bolag		0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0
Minskning av långfristiga fordringar		-619	119
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-619	119
SUMMA KASSAFLÖDE		40 794	7 247
Periodens kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		25 273	51 883
Likvida medel vid periodens slut		66 067	59 130
Förändring av likvida medel		40 794	7 247

7.4 Nothänvisningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Från och med den 1 januari 2019 gäller den nya kommunala bokförings- och redovisningslagen, KBRL (Lag 2018:597). Rådet för kommunal redovisning, RKR, har rollen som normgivande organ och har till uppgift att utveckla god redovisningssed. De utarbetar rekommendationer i redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt och tolkar vad som är god redovisningssed för kommuner, regioner och kommunalförbund. Dessa rekommendationer ska kommunen följa. Kommunens redovisning har i huvudsak skett enligt god redovisningssed – i överensstämmelse med den nya redovisningslagen samt RKR:s rekommendationer.

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag Ågarandel

AB Vingåkershem 100 %

Vingåkers Kommunfastigheter AB 100 %

Vingåker Vatten och Avfall AB 100 %

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. .
I delårsrapporten görs ingen sammanställd redovisning.

Avvikelse från god redovisningssed

Komponentavskrivningar

Enligt RKR R4 ska komponentavskrivningar tillämpas från och med räkenskapsåret 2014. Väsentliga skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång måste beaktas och ska därmed skrivas av separat, så kallad komponentavskrivning. För varje investering görs en individuell prövning. Kommunen har infört komponentavskrivningar från och med 2018 på nya investeringar. I ekonomisystemet hanteras detta via anläggningsregistret. Under 2018 beslutade kommunfullmäktige om en investeringspolicy och kommunstyrelsen antog i samband med det riktlinjer för investeringar. I bilaga till riktlinjerna finns rutin för komponentindelning. Avskrivningstiden skiljer sig mellan olika komponenter från fem år och uppåt. Kommunen avviker till viss del från god redovisningssed när det gäller komponentavskrivningar, eftersom tillämpningen påbörjades först 2018 och endast avser nya investeringar från och med 2018. De kommunala bolagen AB Vingåkershem och Vingåkers Kommunfastigheter AB har övergått till komponentredovisning enligt K3-modellen under år 2020.

Etableringsersättning

Av RKR R2 framgår att om det inte finns några villkor och restriktioner för ett bidrag eller en kostnadsersättning, ska bidraget eller kostnadsersättningen intäktsredovisas så fort det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen. Det betyder att etableringsersättningar, även kallat generalschablonen, ska intäktsredovisas så fort de uppstår. Kommunen avviker från detta då dessa medel enligt Socialnämnden, bokförs mot balanskonto och projekt istället för att intäktsredovisas. De används sedan för kostnadstäckning 36 månader framåt. Dessa medel omsätts hela tiden, dock särskiljs inte medlen för vilket år de kom, och det går därmed inte att följa en enskild betalning. Pengarna tillfaller kommunen månad 1–24, men den stora kostnaden för försörjningsstöd kommer månad 25–36. I perioder har detta medfört att behållningen på balanskontot varit stor, men minskar snabbt i andra perioder. Medlen planeras användas mer aktivt för arbetsmarknadsåtgärder framöver. Av de medel som inkommit hittills i år för flyktingmottagande har 359 tkr gått till Viadidakt för svenska för invandrare och samhällsorientering. 1 246 tkr har använts till försörjningsstöd.

Schablonersättningar däremot ska enligt RKR R2 periodiseras: Om bidraget eller kostnadsersättningen avser två eller flera redovisningsperioder, men det inte framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser respektive period, ska bidraget periodiseras med jämn fördelning från och med den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas till och med den tidpunkt då hela bidraget ska vara intäktsredovisat. Kommunen periodiserar dessa medel under 36 månader, vilket är i enlighet med god redovisningssed. Per 2021 fanns totalt

14,6 mkr uppbokat på balanskonto, nu i delåret finns 13,6 mkr avseende både etableringsersättning och schablonersättning m m.

Statsbidrag utan villkor

I RKR R2 framgår att statsbidrag kommunen erhåller utan villkor ska redovisas i resultaträkningen under posten generella bidrag och utjämning. Kommunen har bokfört skolmiljarden och bidraget för att säkerställa god vård i äldreomsorgen under verksamhetens intäkter. Det innebär att kommunen avviker från rekommendationen.

Redovisningsprinciper – så här gör kommunen

Avskrivningar avseende fastigheter påbörjas då en anläggning tas i bruk, vid investeringens färdigställande. Vad beträffar inventarier påbörjas avskrivningen vid anskaffandet. För fastigheter tillämpas avskrivningstider på 20, 25, 33, 50 och 100 år (Slottet). Inventarier skrivs av på 3 år (datorer), 5 år (datautrustning och fordon) eller 10 år. Järnvägsinvesteringen skrivs av på 25 år. Genomsnittlig nyttjandeperiod för år 2022 var 8,67 år för kommunens immateriella tillgångar och 25,03 år för kommunens materiella tillgångar. För maskiner och inventarier var bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 7,88 år. (2021: 15,65 år). Siffran för 2023 tas fram i samband med årsredovisningen.

Avsättning till deponi

Avsättning av medel för framtida kostnader avseende återställande och sluttäckning av deponi har skett i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd plan, § 85/2004 fram till och med 2013. En ny kostnadsberäkning under 2014 indikerade att kostnaderna beräknades hamna på cirka 16,5 mkr. Sedan tidigare hade kommunen avsatt 12,5 mkr för sluttäckning av deponi, varför resterande 4 mkr avsattes och kostnadsfördes i samband med bokslutet för 2014. Under 2015 visade det sig att kommunens miljötillstånd för deponin gör det möjligt för kommunen att ta emot täckmassor från externa företag. Detta genererar kommunen årliga intäkter som tillförs avsättningen. Detta medför att avsättningen per 230831 uppgår till 54,6 mkr. Under 2021 och 2022 har upphandling av dels täckmattor/dukar och dels entreprenaden skett. En revidering av tidplanen för sluttäckningen har kommunicerats med Länsstyrelsen och enligt kompletteringsanmälan till Länsstyrelsen ska deponin vara sluttäckt kring 2025, det vill säga inom cirka tre år. Under de återstående 3 åren bedöms kostnaderna uppgå till cirka 39,2 mkr. Givet att tidplanen är tajt och att skikten ovanför avjämningskiktet har börjat läggas ut parallellt med att avjämnning/terrassering sker bedöms kostnaderna kunna fördelas jämnt över åren. Det ger då en årlig kostnad på cirka 13,1 mkr. Detta under förutsättning att inga ytterligare arbetsmaskiner krävs. Tillkommer gör kostnader för framtida drift, kontroll och övervakning när deponin är sluttäckt. Frågan har på nytt aktualiserats som informationsärendet på kommunstyrelsens sammanträde i februari 2022 och till kommunfullmäktige i september 2023 (kf §102, 230911).

Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärde. Kommunen har sedan 2015 fullgjort en medlemsinsats motsvarande 900 kronor per invånare. Under 2020 har Kommuninvest betalat tillbaka ett äldre förlagslån som vissa medlemmar haft. Kommunfullmäktige beslutade att använda återbetalningen till utökad medlemsinsats i enlighet med föreningsstämmans beslut. Fram till år 2024 ska respektive medlem fullgöra en medlemsinsats på 1 300 kronor per invånare för att stärka föreningens kapitalbas.

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag, statsbidrag med mera. I det nya anläggningsregistret från 2018 utgörs det ingående bokförda värdet från 2017 av ett nettovärde. Det innebär att ackumulerade avskrivningar särredovisas från och med 2018 års bokförda avskrivningar.

Detaljplaner redovisas från och med 2020 som en driftkostnad och inte som tidigare år då de redovisats som investeringar.

Förråd har värderats i enlighet med lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Hyror och avgifter för äldreomsorgen debiteras i förskott liksom övriga hyror. Avgiften för

barnomsorgen debiteras för innevarande månad.

Immateriella tillgångar ska enligt RKR 3 redovisas i balansräkningen när posten uppgår till väsentligt värde, förutsatt att det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som har samband med innehavet kommer att tillfalla kommunen, och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. En genomgång av anläggningsregistret har gjorts och några tillgångsposter har lokaliserats som uppfyller kriterierna för en immateriell tillgång. Under 2022 har dessa omklassificerats i kommunens anläggningsregister för att kunna redovisas korrekt i balansräkningen. Nya investeringar som uppfyller kriterierna för en immateriell tillgång redovisas från och med år 2022 korrekt.

Kommunens medfinansiering av Citybanan redovisas i balansräkningen under rubriken Bidrag till statlig infrastruktur. Den valda tiden för upplösning av bidrag som redovisas i balansräkningen får uppgå till högst 25 år och upplösningen ska påbörjas det år första utbetalningen av bidraget görs. Kommunen har betalat ut hela bidraget, varför upplösning har påbörjats och kostnadsförts med 411 tkr per år med start år 2013 då den första utbetalningen skedde. Kostnaden finns budgeterad.

Korttidsinventarier, det vill säga inventarier som antas ha en livslängd om högst tre år eller har ett värde som understiger 20 tkr, har kostnadsförts direkt vid anskaffning.

Kostnadsräntor har periodiserats till den redovisningsperiod de tillhör.

Leasing - Av RKR R5 framgår att kommunen ska klassificera leasing- samt hyresavtal som antingen operationella eller finansiella leasingavtal och redovisa dessa enligt kriterier i rekommendationen. Leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelarna och de ekonomiska riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Detta innebär att finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Som finansiella leasingavtal redovisas leasingavtal med en avtalstid överstigande tre år.

Kommunens leasingavtal gällande fordonsleasing redovisas som operationella då avtalstiden för dessa, med något undantag, *inte* överstiger tre år och värdet av dessa avtal motsvarar *inte* ett väsentligt belopp. Vidare är det bara i undantagsfall som ett fordon köps ut av kommunen vid leasingperiodens slut. Vid bokslutet 221231 uppgick värdet i befintliga fordonsleasingavtal till cirka 10,7 mkr. Vid delårsrapporten saknas engagemangsbesked. När det gäller hyresavtal för fastigheter så uppgår de till väsentliga belopp då merparten av alla avtal är skrivna med långa avtalsperioder. Däremot bedömer kommunen att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt *inte* övergår till kommunen. Även hyresavtal redovisas som operationella leasingavtal. Kommunen har även övriga leasingavtal, bland annat avseende kopieringsmaskiner/skrivare och kaffemaskiner. Dessa klassificeras som operationella leasingavtal.

Samtliga avgifter för leasing redovisas som kostnader och påverkar årets resultat.

Leverantörsfakturor inkomna efter rapportperiodens slut, men hänförliga till aktuell redovisningsperiod, har skuldförts och belastar periodens redovisning.

Löner, semesterersättningar och övriga förmåner har redovisats enligt kontantmetoden.

Pensionsskuld – som underlag för uppbokning av avsättning till pensioner, kortfristig skuld samt ansvarsförbindelse för pensioner har kommunen använt delårsprognosen från KPA per 230831. Efter genomförd upphandling bytte kommunen pensionsadministratör från Skandia till KPA per 191001.

Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter redovisas som en kortfristig skuld. Uppbokning sker i samband med årsredovisning, men årsprognosen hanteras inom finansens totala prognos.

Den preliminära **slutavräkningen avseende kommunalskatten** för 2023 har periodiserats och påverkar periodens resultat. Prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (cirkulär 23:36) har använts för periodisering av slutavräkning avseende kommunalskatt.

Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Under 2023 uppgår detta pålägg till 44,53 procent.

Systemdokumentation av ekonomisystem har tagits fram och har delgetts kommunstyrelsen, KS§70/2021. Utöver detta finns rutiner och lathundar för ekonomisystemet dokumenterade och förvarade i gemensam digital arbetskatalog.

Särredovisning VA - Kommunen har valt att organisera VA- och renhållningsverksamheten i ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av kommunen. Särredovisning av VA återfinns i Vingåker Vatten och Avfall ABs delårsrapport/årsredovisning.

Särskild löneskatt på avsättning till pensioner (24,26 procent) har periodiserats och belastar periodens resultat.

Utställda fakturor efter rapportperiodens slut, men hänförliga till aktuell redovisningsperiod, har fordringsförts och tillgodoräknats periodens redovisning.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

I samband med årsbokslutet görs en del uppbokningar av uppskattade eller prognostiserade kostnader.

Kommunens pensionsåtaganden grundar sig i de beräkningar och prognoser som kommunen erhåller från KPA som är kommunens pensionsadministratör sedan 1 oktober 2019. Det nya pensionsavtalet AKAP-KL (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension) gäller för arbetstagare födda 1986 eller senare. De som är födda 1985 eller tidigare berörs även fortsättningsvis av det gamla pensionsavtalet KAP-KL (kollektivavtalad pension). Prognosen för kommunens pensionskostnader grundar sig på att de anställda väljer att gå i pension vid 65 års ålder. Möjlighet finns att gå före 65 år eller att arbeta kvar som längst till 67 år. Hur de anställda väljer att göra påverkar kommunens kostnad.

I RIPS 21 – Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld 2021 regleras hur pensionsåtaganden ska beräknas i kommunsektorn. Styrelsen för SKR beslutade i april 2021 i enlighet med RIPS-kommitténs förslag att nya parametrar över livslängden ska användas i pensionsskultsberäkningarna för kommuner och regioner. Det innebär att sektorn slutat att använda Finansinspektionens antagande enligt Tryggandegrunderna från 2007 för att i stället skatta parametrarna utifrån sektorns eget bestånd. Livslängden bedöms vara högre i kommunsektorn än enligt de tidigare antaganden som använts i RIPS. Ändringen i livslängdsantagandet innebar att den beräknade pensionsskulden ökade med cirka 4 procent i kommunerna och cirka 5 procent i regionerna. Pensionsskulden ökar mest bland män och bland de som är födda på 1950–1960-talen. Kommunens pensionsåtagande har i och med det ökat. Främst syns detta för avsättningen till pensioner i balansräkningen. RIPS-räntan är oförändrad och ligger på 1,0 procent 2023.

Från och med 1 januari 2023 gäller det nya pensionsavtalet, AKAP-KR. I nuläget innebär de förändringar det avtalet medför att kommunens pensionskostnader ökar med cirka 21 mkr år 2023 och 2024. En stor del hänger samman med prisbasbeloppet och dess koppling till inflationstalet i juni året före beräkningsåret. Den senaste pensionsprognosen från KPA indikerar högre kostnader kommande år än vad föregående prognos visade. Främst beror detta på att prisbasbeloppet för 2024 är fastställt utifrån inflationssiffran för juni 2023 samt att en förtroendevald påbörjat uttag ur sin pension i början av 2023.

Smart utbetalning – kommunfullmäktige beslutade 2018 om att lösa in delar av ansvarsförbindelsen. 31,9 mkr betalades in till Skandia i en pensionsförsäkringslösning som kallas Smart utbetalning och reducerade ansvarsförbindelsen per 181231. Detta påverkade kommunens resultat med motsvarande jämförelsestörande kostnad år 2018. Synnerliga skäl användes vid balanskravsutredningen. Under 2019 har kommunens kostnad för särskild löneskatt på den inlösta delen av ansvarsförbindelsen, 7,7 mkr, bokats upp som kortfristig skuld med utbetalning under 2020. Båda dessa engångskostnader påverkade flera av kommunens ekonomiska nyckeltal negativt. Denna lösning medför att kommunen årligen betalar indexeringspremier på försäkrat belopp på cirka 1,0 mkr årligen.

Nothänvisningar resultaträkningen

Nothänvisningar Resultaträkningen, tkr	Utfall 230831	Utfall 220831	Prognos 231231
Not 3 - Verksamhetens intäkter			
Intäkter enligt driftredovisning	89 573	98 352	106 729
Summa externa intäkter	89 573	98 352	106 729
Övrigt	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	89 573	98 352	106 729
<i>Varav:</i>			
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>10 804</i>	<i>6 541</i>	
<i>Hyror och arrenden</i>	<i>10 905</i>	<i>10 403</i>	
<i>Bidrag</i>	<i>54 275</i>	<i>64 514</i>	
<i>Övrigt</i>	<i>13 589</i>	<i>16 894</i>	
Not 4 - Verksamhetens kostnader			
Kostnader enligt driftredovisning och integrationsmedel	543 765	501 339	799 950
Summa externa kostnader	543 765	501 339	799 950
<i>Varav:</i>			
<i>Inköp anläggningstillgångar</i>	<i>1 322</i>	<i>5 178</i>	
<i>Lämnade bidrag</i>	<i>28 638</i>	<i>31 465</i>	
<i>Köp av huvudverksamhet</i>	<i>79 733</i>	<i>79 163</i>	
<i>Personalkostnad inkl pålägg</i>	<i>317 634</i>	<i>285 271</i>	
<i>Lokal- och markhyror</i>	<i>47 825</i>	<i>44 340</i>	
<i>Förbrukningsinventarier</i>	<i>13 562</i>	<i>12 247</i>	
<i>Övrigt</i>	<i>55 051</i>	<i>43 705</i>	

Nothänvisningar balansräkningen

Nothänvisningar Balansräkningen, tkr	230831	220831	221231
Not 5 - Immateriella anläggningstillgångar			
Ingående anskaffningsvärde 2023-01-01	8 796	0	0
Inköp	0	378	645
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	8 151	8 151
Summa anskaffningsvärde	8 795	8 529	8 796
Ingående ack avskrivning 2023-01-01	-5 096	0	0
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	-4 195	-4 195
Periodens avskrivning	-563	-607	-901
Summa ack avskrivningar	-5 659	-4 802	-5 096
Ingående ack nedskrivning 2023-01-01	0	0	0
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Periodens nedskrivning	0	0	0
Summa ack nedskrivning	0	0	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	3 136	3 136	3 700
Not 6 - Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående anskaffningsvärde 2023-01-01	142 297	116 090	116 090
Inköp	4 136	16 914	26 207
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	0	0
Summa anskaffningsvärde	146 432	133 004	142 297
Ingående ack avskrivning 2023-01-01	-25 649	-20 174	-20 174
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	0	0
Periodens avskrivning	-4 066	-3 612	-5 475
Summa ack avskrivningar	-29 715	-23 786	-25 649
Ingående ack nedskrivning 2023-01-01	0	0	0
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Periodens nedskrivning	0	0	0
Summa ack nedskrivning	0	0	0

Nothänvisningar Balansräkningen, tkr	230831	220831	221231
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	116 717	109 217	116 647
Not 7 - Maskiner och inventarier			
Ingående anskaffningsvärde 2023-01-01	63 521	60 500	60 500
Inköp	4 361	3 163	11 172
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	-8 151	-8 151
Summa anskaffningsvärde	67 882	55 512	63 521
Ingående ack avskrivning 2023-01-01	-23 037	-20 983	-20 983
Försäljning	0	0	-281
Utrangering	0	0	0
Överföring	0	4 195	4 195
Periodens avskrivning	-5 197	-3 857	-5 968
Summa ack avskrivning	-28 234	-20 645	-23 037
Summa maskiner och inventarier	39 648	34 867	40 483
Not 8 - Värdepapper och andelar			
AB Vingåkershem, 10 000 st	1 000	1 000	1 000
Vingåkers Kommunfastigheter AB, 40 000 st*	60 342	60 342	60 342
Vingåker Vatten och Avfall AB,	4 000	4 000	4 000
Inera AB	43	43	43
Kommentus AB, 18 st	2	2	2
Sörmlandsturism AB, 3 st	3	3	3
Kommuninvest i Sverige AB, 9 156 andelar	10 703	9 811	9 811
Revers Vingåkers Kommunfastigheter AB	0	0	0
Summa värdepapper och andelar	76 092	75 200	75 200
<i>*Kvittningsemission genomförd i samband med fastighetsaffären.</i>			
Not 9 - Långfristiga fordringar			
Långfristig utlåning			
Kommuninvest Ekonomisk förening	0	0	0
Summa långfristig utlåning	0	0	0
Summa långfristiga fordringar	0	0	0
Not 10 - Bidrag till statlig infrastruktur			
Citybanan	5 888	6 299	6 162

Nothänvisningar Balansräkningen, tkr	230831	220831	221231
Summa bidrag till statlig infrastruktur	5 888	6 299	6 162
Not 11 - Förråd och exploateringsverksamhet			
Lager Kostorganisation	478	323	478
Lager Bostadsanpassning	0	74	0
Lager KoF Böcker	93	94	93
Beredskapslager	1 005		1 005
Summa förråd	1 577	491	1 577
Exploateringsverksamhet Industri	0	0	0
Exploateringsverksamhet Småhustomt	0	0	0
Summa exploateringsverksamhet	0	0	0
Not 12 - Kortfristiga fordringar			
Interimsfordringar	2 906	3 115	29 731
Kundfordringar	2 779	1 716	4 407
Kommunalskatt, moms m m	42 562	46 515	33 889
Periodisering leverantörsfakturor	17 412	20 817	27 598
Övrigt	1 639	1 414	1 518
Summa kortfristiga fordringar	67 298	73 577	97 145
Not 13 - Kassa och bank			
Kassa	3	3	3
Plusgiro	3 907	8 920	9 668
Bank	62 157	50 207	15 602
Summa kassa och bank	66 067	59 130	25 273
Not 14 - Eget kapital			
Eget kapital, Ingående värde januari	181 337	160 886	160 886
Öronmärkning enligt KF § 37/2022 och § 89/2021	0	-5 000	-5 000
<i>varav: resultatutjämningsreserv RUR</i>	<i>31 791</i>	<i>20 244</i>	<i>31 791</i>
<i>verksamhetsutveckling</i>	<i>1 908</i>	<i>1 908</i>	<i>1 908</i>
<i>politisk prioritering projekt</i>	<i>3 354</i>	<i>3 353</i>	<i>3 353</i>
Periodens vinst / förlust	-8 943	29 670	25 451
Summa eget kapital	172 394	185 555	181 337
Not 15 - Avsättningar			
Avsatt till pensioner och liknande förpliktelser			
Ingående värde till pensioner inkl löneskatt 20230101	16 785	17 946	17 947

Nothänvisningar Balansräkningen, tkr	230831	220831	221231
Nyintjänad pension	103	520	-755
Intjänad PA-KL	6 451	47	59
Årets utbetalning	-672	-320	-480
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 291	283	353
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0
Övrig post	-3 085	-2 021	-53
Förändring av löneskatt	992	-373	-227
Summa pensioner inklusive löneskatt*	21 866	16 035	16 785
Avsatt för återställande av deponi**			
Ingående värde 20230101	41 611	34 132	34 132
Nya avsättningar	21 098	11 423	18 092
Ianspråktaga avsättningar	-8 132	-5 087	-10 613
Återställan deponin	54 577	40 468	41 611
Summa återställande av deponi**	54 577	40 468	41 611
<i>* Totalt har kommunen sedan 2002 till och med 230831 betalat 60 226 tkr i försäkringspremie.</i>			
<i>Överskottsfondens värde är 0 kr hos KPA 221231.</i>			
<i>Försäkringen i Skandia har sedan 2017 byggt upp ett värde på överskottsfonden till 2 157 tkr 221231.</i>			
<i>**Avsättningen avser återställande av deponin i Vik 1:5. Avsättningen består av intäkter genom att deponin mottagit täckmassor.</i>			
<i>Deponin beräknas vara sluttäckt år 2025. Intäkter bedöms fortsätta under kommande två år. I nuläget bedöms avsättningen uppgå</i>			
<i>till 39 mkr år 2025. Beräknad återstående kostnad i projektet uppgår till 34,3 mkr.</i>			
Summa övriga avsättningar	54 577	40 468	41 611
Not 16 - Långfristiga skulder			
Ingående skuld	0	0	0
Nya lån	0	0	0
Amortering	0	0	0
Utgående låneskuld	0	0	0
Not 17 - Kortfristiga skulder			
Ferielöneskuld, uppehållslön, övertid och komptid	6 690	5 381	6 087
Leverantörsskulder	19 543	21 217	27 192
Semesterlöneskuld	19 954	20 314	19 954

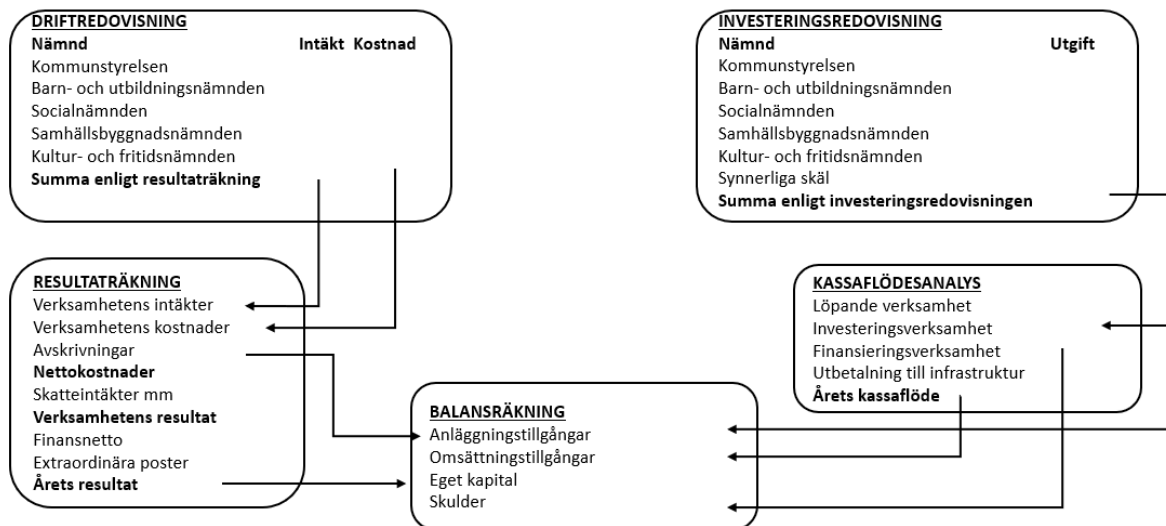
Nothänvisningar Balansräkningen, tkr	230831	220831	221231
Individuella pensioner inkl särskild löneskatt	18 034	11 633	14 935
Skatter, arbetsgivaravgifter m m	15 660	14 855	14 851
Interimsskulder	5 285	8 629	15 704
Kortfristig skuld, Socialnämndens projekt	13 616	18 180	14 589
Övrigt	28 806	20 239	13 141
Summa kortfristiga skulder	127 588	120 448	126 454

Nothänvisningar kassaflödesanalysen

Nothänvisningar Kassaflödesanalysen, tkr	230831	220831
Not 18 - Justering för av- och nedskrivningar		
Avskrivningar	9 826	8 076
Nedskrivningar	0	0
Summa	9 826	8 076
Not 19 - Justering för gjorda avsättningar		
Pensioner	0	0
Deponin	0	0
Citybanan, indexuppräknin	0	0
Summa	0	0
Not 20 - Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		
Förändring semesterlöneskuld, övertidsskuld	0	0
Bokslutsjusteringar	0	0
Övrigt	-2	-5 000
Summa	-2	-5 000

7.5 Drift- och investeringsredovisning

I bilden nedan illustreras hur de olika posterna i drift- och investeringsredovisningen hänger samman med årsredovisningens övriga delar.

Driftredovisning

Den ekonomiska styrningen i kommunen sker bland annat genom att kommunfullmäktige anvisar en ekonomisk ram till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar.

Kommunfullmäktige beslutar i juni om kommunplan med budget och flerårsplan för kommande tre år. Beslut om ändringsbudget tas av kommunfullmäktige i november.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna en nettobudget för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nämnderna fördelar därefter sin nettobudget i en intern detaljbudget. Det görs brutto, det vill säga att intäkter och kostnader budgeteras för de olika områden, enheter och verksamheter som finns inom respektive nämnd.

I tabellen nedan redovisas nämndernas tilldelade budget från kommunfullmäktige samt budgetavvikelsen. Jämförelsetal finns för år 2022. Nämndernas intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen som verksamhetens intäkter och kostnader.

DRIFTREDOVISNING specifikation per verksamhetsområde 230831						
Tkr	Utfall Kostnader 230831	Utfall Intäkter 230831	Utfall Netto 230831	Nettobudget 230831	Nettoavvike lse 230831	Prognos 231231
KOMMUNSTYRELSEN						
Kommunfullmäktige	1 315	0	1 315		-264	
Revision	330	0	330		208	
Valnämnd	2	0	2		18	
Överförmyndare	1 178	-87	1 091		223	
Kommunstyrelsen	1 624	-1	1 623		196	
Kommunchef	15 574	-968	14 606		-1 972	
Kanslichef	5 475	-471	5 003		609	
Ekonomichef	31 119	-1 743	29 376		224	
Personalchef	5 794	-271	5 524		941	
Område kultur & fritid	1 664	-43	1 621		4	
SUMMA:	64 075	-3 584	60 492	60 679	188	-980
SAMHÄLLSBYGGNADS- NÄMNDEN						
Samhällsbyggnadsnämnden	282	0	282		-68	
Samhällsbyggnads adm	2 526	0	2 526		275	
Bygg och miljö	4 393	-1 915	2 478		-454	
Samhällsutveckling	7 819	-4 232	3 587		-711	
Tekniska förvaltningen	15 081	-3 060	12 021		956	
Mat och Måltid	19 890	-2 759	17 132		-307	
SUMMA:	7 201	-1 915	5 286	37 715	-310	0
KULTUR & FRITIDSNÄMNDEN						
Kultur och Fritidsnämnden	190	0	190		-19	
Områdeschef Kultur och fritid	17 779	-3 429	14 349		-363	
SUMMA:	17 968	-3 429	14 539	14 157	-382	-550
Tkr	Utfall Kostnader 230831	Utfall Intäkter 230831	Utfall Netto 230831	Nettobudget 230831	Nettoavvike lse 230831	Prognos 231231

DRIFTREDOVISNING specifikation per verksamhetsområde 230831						
BARN- & UTBILDNINGSNÄMNDEN						
BoU-nämnden	445	0	445		-5	
Förvaltningschef	1 521	-126	1 395		52	
Kansli	24 765	-14 711	10 055		1 094	
Förskola	11 272	-1 424	9 847		57	
Förskola 2	13 964	-1 229	12 735		-521	
Förskola 3	12 153	-480	11 673		-172	
Grundskola	86 503	-12 950	73 553		-5 565	
Kulturskola	4 044	-1 500	2 545		211	
Gymnasiet	40 253	1 658	41 911		-216	
SUMMA:	194 921	-30 762	164 159	159	-5 065	-6 350
SOCIALNÄMNDEN						
Socialnämnden	799	0	799		-53	
Förvaltning	23 293	-8 145	15 148		-1 931	
IFO	47 763	-6 173	41 590		-4 399	
FHO	53 264	-12 913	40 350		-1 875	
ÄO	108 277	-33 992	74 284		-595	
Integration	6 838	-6 838	0		0	
SUMMA:	240 233	-68 062	172 171	163 323	-8 853	-13 535
TOTALT NÄMNDERNA:	524 399	-107 752	416 647	276 033	-14 422	-21 415
FINANSEN						
Finansen	-440 203	-445	-440 648		17 093	
SUMMA:	-440 203	-445	-440 648	-423 555	17 093	9 780
TOTALT KOMMUNEN:	84 195	-108 196	-24 001	-147 521	2 671	-11 635
Budgererat resultat perioden					-11 614	-17 420
RESULTAT perioden/ PROGNOS					-8 943	-29 055

Nämnderna redovisar i sina årsprognoser för 2023 totalt ett underskott på -21,4 mkr jämfört med den budget som kommunfullmäktige tilldelat dem. Motsvarande siffra för 2022 var -11,9 mkr. Främst är det socialnämnden som har svårigheter att bedriva sin verksamhet inom budget. Nämndens underskott prognostiseras till -13,5 mkr. En stor del förklaras av höga kostnader för placeringar av barn- och unga samt fler ärenden inom personlig assistans och hemtjänst. Även barn- och utbildningsnämnden prognostiserar underskott, -6,4 mkr. Merparten hänger samman med höga personalkostnader kopplat till en kraftig ökning av elever med stort behov av särskilt stöd. För mer information om driftredovisningen se även avsnittet *Ekonomisk utvärdering*.

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige tilldelar varje nämnd en årlig investeringsram som nämnden sedan själv förfogar över och som finansieras med egna medel, det vill säga utan upptagande av nya lån. Egna medel motsvaras i detta sammanhang av den beräknade volymen avskrivningar kommande år. År 2023

uppgår den till 11,8 mkr. Kommunens investeringar har per 31 augusti uppgått till 4.636 tkr. Årsbudgeten uppgår till 11.360 tkr. Det är främst investeringar inom kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden som har genomförts, bland annat data- och digitaliseringsinvesteringar (där merparten avser nya elevdatorer) samt ställplatser för husbilar och omdragning av elljusspår i Båsenberga.

Investeringsmedel som inte förbrukats under ett enskilt år överförs normalt inte till nästa år. Det kräver i så fall att nämnden beslutar om att begära dem som tilläggsanslag.

Nämnd	Beslut	Totalbelopp budget, tkr	Utfall 230831, tkr	Återstår, tkr
Kommunstyrelsen	KF § 59, 2023-04-17	4 145	2 603	1 542
Kultur- och fritidsnämnden	KF § 188, 2022-11-28, KF § 48 2023-04-17	785	0	785
Samhällsbyggnadsnämnden	KF § 59, 2023-04-17	5 320	1250	4 070
Barn- och utbildningsnämnden	KF § 188, 2022-11-28	600	222	378
Socialnämnden	KF § 188, 2022-11-28	510	561	-51
SUMMA UTGIFTER, tkr		11 360	4 636	6 724
<i>Investeringsutrymme, tkr</i>		<i>11 760</i>		

Investeringar med synnerliga skäl

Kommunfullmäktige har, utöver det som nämnts ovan, under 2020-2023 beslutat om investeringar med synnerliga skäl. Det vill säga att dessa investeringar, vid behov, får finansieras med lån. För att vara en investering som tas upp med synnerliga skäl ska det handla om en engångsinvestering med större belopp. Nedan framgår de investeringar som kommunfullmäktige anser ska genomföras med synnerliga skäl under perioden 2021-2024.

Per den sista augusti har drygt 3,8 mkr nyttjats av investeringar med synnerliga skäl. Den största posten avser genomförda asfalteringsarbeten (1,5 mkr). Vidare är det inventarieinköp och it till den nya skolbyggnaden Marmorbyn (605 tkr), brandposter (778 tkr) och förstärkningsåtgärder vid Vingåkersån och utveckling av å-promenaden (611 tkr) som står för de större posterna. Kostnaderna för utförandet har dock varit lägre än planerat, varvid budgeten ser ut att hålla. Om konsultkostnaderna för del två också behöver utökas och ansökan från MSB avslås, kan den totala projektbudgeten komma att överskridas max 1.500 tkr.

KF	Beslut, synnerliga skäl	KF-beslutat totalbelopp, tkr	Utfall 2020-2022, tkr	Utfall 2023 (jan-aug), tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
§ 118 den 23/11-2020	Extra asfaltering (3228 tkr per år, under 4 år)	12 914	7 117	1 514	4 283	0
§ 33 19/4-2021	Infrastruktur Baggetorp (Sjögölet)	9 000	4 810	124	4 066	2 000
§ 57 21/6-2021	Förstärkningsåtgärder samt utveckling å-promenad Vingåkersån	17 500	15 145	611	1 744	-1 500
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT nya Sagolundens förskola	1 040	101	90	849	-50
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT Marmorbyns skola	840	149	605	86	-50
§ 110 22/11-2021	Lekplatser och badplatser (KoF)	1 500	1 346	102	52	0
§ 110 22/11-2021 samt § 51 17/4-2023	Brandposter	4 000	935	778	2 287	0
§57 20/6-2022	Inventarier och IT, ny förskola på norr	1 225	0	0	1 225	0
§57 20/6-2022	Nytt verksamhetssystem SOC	4 662	0	0	4 662	0
§53 17/4-2023	Uppgradering skalskydd	1 500	0	0	1 500	0
SUMMA		54 181	29 603	3 824	20 754	400

8 Ord och begrepp

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar. Anskaffningskostnaden fördelas till en årlig kostnad enligt en fastställd avskrivningsplan.

Balansräkning

Visar kommunens samtliga tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på balansdagen (230831).

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar samt totala skulder och avsättningar. I det egna kapitalet återfinns även årets vinst eller förlust. Ju större eget kapital desto starkare ekonomi.

Extraordinära intäkter och kostnader

Kallas även rörelsefrämmande intäkter och kostnader och utgörs av sådana poster som inte kan betraktas som normala för verksamheten.

Intern ränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet. Under 2023 uppgår den interna räntan till 1,25 procent.

Kassaflödesanalys

Visar årets tillförda och använda medel samt förändring av likvida medel.

Kapitalkostnader

Samlad benämning för intern ränta och avskrivningar.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten. Förfaller till betalning inom en ettårsperiod.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (ett år).

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag etc.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Långfristiga skulder

Skulder som förfaller till betalning om en tidsperiod som är längre än ett år.

Nyckeltal

Används som återkommande jämförelsetal för att åskådliggöra utvecklingen av finansiell ställning och olika verksamheter.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, såsom likvida medel, kortfristiga fordringar och förråd.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Resultaträkning

Visar årets samtliga externa intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, d v s graden av egna finansierade tillgångar.

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av tillgångarna som har finansierats genom lån, d v s skuldernas storlek i förhållande till tillgångarna. Måttet indikerar hur räntekänslig kommunen/koncernen är.